

Täysistunto

Torstai 27.4.2017 klo 15.59—18.48

Täysistunto alkoi klo 15.59. Täysistunto päättyi klo 18.48.

Puhetta johtivat ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (15.59—17.32) ja toinen varapuhemies Arto Satonen (17.32—18.48).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan. Pyydän edustajia kohdistamaan kysymyksen asianomaiselle sektoriministerille.

2.1. Suullinen kysymys kehysriihen työllisyystoimista (Antti Rinne sd)

Suullinen kysymys SKT 56/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Rinne.

Keskustelu

16.01 **Antti Rinne sd:** Arvoisa puhemies! Hallituksen puoliväliriihen tärkeimpänä tavoitteena oli luoda uusia työpaikkoja suomalaisille. Oli hyvä, että hallitus päätyi alentamaan varhaiskasvatuksen maksuja. Sillä on selvä vaikutus tähän tavoitteeseen. Muutoin työllisyysvaikutukset jäivät vähäisiksi. On selvä, että näiltä pohjilta hallitus ei tule saavuttamaan tavoitteitaan. Hallitus on jäämässä työllisyudessa puolitiehen. SDP on esittänyt useita toimenpiteitä kasvun vauhdittamiseksi ja työllisyyden vahvistamiseksi: perhevapaaudistus, työvoimapolitiikan tuntuva vahvistaminen ja tulevaisuusinvestoinnit, infra ja asuntorakentaminen vaikuttaisivat aidosti.

Valtiovarainministeri Orpo, kahden päivän riihen jälkeen te totesitte tiedotustilaisuudessa, että työllisyyden vahvistamiseen tarvitaan lisää toimia. Miksi niistä ei kyetty päättä-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

mään nyt puoliväliriihessä? Mihin jäi perhevapaaudistus? Kun viittasitte uusiin päätöksiin, mitä tarkoittitte ja miksi ette tehneet näitä päätöksiä nyt?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri Orpo.

16.02 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kehysriihessä ensimmäinen asia oli se, että me varmistimme meidän julkisen talouden kestävyttä pitämällä kiinni siitä finanssipolitiikan linjasta, joka oli valittu. Tämä neljän miljardin säästöohjelma, joka on päätetty, siitä pidetään kiinni, jotta saadaan velkaantumista taantumaa. Mutta on kuitenkin aivan selvää, että vaikka talous on lähtenyt kasvuun ja viime kuukausien ennakkotiedot ovat hyvinkin lupaavia, niin meillä ei ole kuitenkaan vielä riittävässä tasossa talouskasvun ja työllisyyden kehittyminen, jotta me pääsisimme hallituksen itse asettamaan tavoitteeseen. Siksi meidän pitää tehdä työllisyystoimia. Me teimme taas työllisyystoimia, lukuisia oikeansuuntaisia toimia, joista muun muassa tämä teidän mainitsemanne varhaiskasvatusmaksujen alentaminen oli yksi ja ehkä merkittävin. Me teimme työllisyystoimien paketin viime syksynä, niin sanotun kymmenen kohdan listan. Nyt me teimme taas uusia työllisyystoimia ja me valmistelemme edelleen taas seuraavia päätöksiä, koska tämä työllisyys on kaikkein tärkein asia, minkä eteen hallitus tekee töitä. Se on inhimillisesti sitä, antaa työttömille ihmisille mahdollisuus työhön, itsensä elättämiseen, mutta se on myös julkisen talouden ja sen kestävyuden kannalta aivan välttämätön. Me teemme päättäväisesti töitä koko hallituskauden.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, nousevan ylös ja painavan V-painiketta.

16.03 **Antti Rinne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teidän työllisyysriihesi mainostamanne puoliväliriihi tuotti 5 000 uuden työllisen verran laskennallisesti työpaikkoja. Budjettivaje, alijäämä ei kehity parempaan suuntaan tuon riihen jälkeen eikä myöskään julkisen velan määrä vähene, päinvastoin, 2021 se lähtee lisääntymään. Teidän tavoitteenne eivät toteudu. Teillä on vakavia vaikeuksia. Lisätoimien tarve kyllä tiedostetaan, mutta vaikuttavia päätöksiä ei tunnu syntyvän. Tämän siis piti olla työllisyysriihi. Näyttää siltä, että hallitus on kuitenkin keskittynyt aivan muihin asioihin. Ministerien määrää lisätään, Yleisradion rahoitukseen puututaan ja omaisuuksien piilottaminen hämärärekisteriin, anteeksi, hallintarekisteriin jyrätään läpi. Kahden viimeksi mainitun osalta hallitus ei millään tavalla tiedottanut näistä kehysriihessä. Oletteko te nyt, ministeri Orpo, keskittynyt oikeisiin asioihin? Päättikö hallitus vielä jotain, mistä ei ole kerrottu julkisuuteen?

16.04 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Rinne, mielestäni te keskitytte nyt väärin asioihin. Se iso kuva, jonka kimpussa me olemme tehneet töitä jo tämän hallituskauden alkuaikojen ja johon nyt keskityttiin riihessä, eli Suomen kääntäminen talouskasvuun, työllisyyden kääntäminen positiiviseen suuntaan, se oli ykkösasia. Ja Suomen talous on kääntynyt. [Oikealta: Kyllä!] Se on kääntynyt kasvuun, vaikka se on nyt viimeisten ennusteiden mukaan siellä noin puolentoista prosentin luokkaa. Eli se on vielä alhaista, mutta se on kuitenkin selkeää kasvua seitsemän kuukauden jälkeen. Hallitus tekee ja vahvistaa tätä talouskasvua, tekee toimia, tekee usei-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

ta, lukuisia toimia. Me panostamme sen lisäksi osaamiseen, tutkimukseen, joilla luodaan tulevalle kasvulle pohjaa. Tästä me olemme täällä puhuneet. Nyt siihenkin haetaan ratkaisuja. Me panostamme Tekesiin ja Suomen Akatemiaan, autamme niitä nuoria, jotka ovat työelämän tai opiskelun ulkopuolella, eli niin sanottuja NEET-nuoria. Me annamme rahaa ja resursseja työvoimahallinnolle auttaa työttömiä, kun he tapaavat heitä kolmen kuukauden välein ja pyrkivät löytämään jokaiselle yksilöllisiä työllistymispolkuja. Kyllä me olemme tehneet todella paljon, ja minä olen ylpeä siitä. Mutta sanon suoraan, että me emme vielä ole sillä uralla, minkä me olemme määritelleet, [Puhemies koputtaa] ja siksi työ jatkuu.

16.06 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksella on hyvä tavoite, 110 000 uutta työpaikkaa tai työllistä, ja nyt niitä on tullut noin 30 000, eli vielä 80 000 puuttuu. Kahden vuoden aikana on 30 000 saatu rakennettua. Nyt siis on kysymys siitä, että kahden seuraavan vuoden aikana pitäisi löytyä 40 000 työpaikkaa. Ymmärrän tämän tehtävän vaikeuden ja kaikki ne ongelmat, mitkä tähän liittyvät, mutta kun katsoin noita puoliväliriihen tuloksia, niin ainoastaan 5 000 uutta työllistä löytyy tuolta. [Sari Sarkomaa välihuuto] Kysyn vielä uudelleen: miksi perhevapaat, esimerkkinä, eivät voineet olla mukana tässä päätöksessä?

16.06 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä 5 000, jonka nostitte esille, on sen kannustinloukkupaperin arvioitu työllistymisvaikeus, jonka suurin asia on tosiaan tämä varhaiskasvatuserämerkittävien alentaminen: 6 000 perhettä vapautetaan kokonaan varhaiskasvatuserämerkittävien ja pieni- ja keskituloisten maksuja lasketaan. Sillä tulee olemaan suuri, suuri merkitys myöskin työn vastaanottamiseen kannustamiselle ja tietenkin pienituloisten perheiden ostovoimalle. [Sari Sarkomaa: Hieno päätös!]

30 000 työpaikkaa lisää ei ole riittävästi, mutta se on paljon enemmän kuin ne 100 000, mitkä hävisivät viime hallituskauden aikana. Tiedätte, kuinka vaikeaa silloin oli työskennellä ja löytää niitä keinoja. Nyt on 30 000 uutta työpaikkaa ja me teemme lisää toimia. Me uskomme siihen, että me olemme oikealla polulla, ja me vahvistamme sitä polkua, jotta mahdollisimman moni suomalainen ihminen pääsisi töihin. Nyt meillä syntyy työpaikkoja, ja siksi me panostamme myöskin ammatillisen koulutuksen reformiin, joka vietiin nyt läpi, jotta työpaikat, kasvun pullonkaula, osaavan työvoiman saanti ja työttömät ihmiset [Puhemies koputtaa] saadaan kohtaamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä ministeri Lindström.

16.08 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä täydennyksenä: tänään ovat tulleet nämä työnvälitystilastot, ja sieltä voidaan havaita, että muutos viime vuoden maaliskuusta tähän hetkeen on tosiaan tuo lähes 34 000 työllistä lisää. Mutta minun mielestäni se merkittävin uutinen tänään on ollut se, että pitkäaikaistyöttömien, yli vuoden työttömänä olleiden määrä on kuukaudessa pudonnut yli viidellä tuhannella. [Eduskunnasta: Hyvä!] Se on merkki siitä, että jotain positiivista on tapahtunut. Ei ole syytä paukuttaa henkseleitä yhtään kenelläkään. Hallitus pitää jalat maassa, mutta me uskomme, että edellisen hallituksen toimenpiteillä ja tämän hallituksen toimenpiteillä päästään eteenpäin.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Ja haluaisin tuoda vielä esille sen, että me teimme merkittäviä linjauksia. Otan vain yhden esimerkin: palkkatuen kohdennus yrityksiin ja vaikeasti työllistyviin. Me katsomme tämän palkkatukisysteemin vielä kunnolla läpi, että ihminen saa tiedon siitä palkkatuesta, kun hän hakee työpaikkaa, ja tämä varmaan auttaa silloin sen ihmisen työllistymistä. [Puhemies koputtaa] Yhtenä esimerkkinä tämä.

16.09 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei todellakaan ole syytä paukutella henkseleitä tämän kehysriihen jäljiltä. Se on totta, valtiovarainministeri Orpo, se on totta, että tämä hallitus peri käänteen työllisyydessä ja taloudessa. Työllisyys kääntyi kesällä 2015, talous syksyllä 2015. Mutta ongelma on nyt se, että näistä käännteistä huolimatta hallitus ei ole saavuttamassa omia tavoitteitaan, ei taloudessa eikä työllisyydessä. Ymmärrän, että juuri tästä syystä hallitus itse nosti odotukset todella korkealle, että nyt tehdään ne päätökset, joilla tämä kehitys saadaan niin, että hallitus pääsee omiin tavoitteisiinsa. Nyt syntyy vaikutelma, että siellä Kesärannassa on päätetty ihan muista asioista kuin työllisyydestä, vahvoista työllisyystoimista. Päätitte perua päätöksen vähentää ministereitä. Suurin osa teidän juhlimistanne kasvupanostuksista on teidän edellisten leikkauksienne perumisia, niin opintotuessa kuin koulutuksessa.

Valtiovarainministeri Orpo, nyt olisi kaivattu työllisyystoimia, mutta mitä sieltä tuli? Päätös hämärekkisteristä, joka mahdollistaa [Puhemies koputtaa] omaisuuden piilottamisen. Miksi se on teille niin tärkeä?

16.10 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallintarekisteri on hyväksytty eduskunnassa, ja se lainsäädäntö tulee voimaan, eli implementoidaan eurooppalaista lainsäädäntöä, mikä meidän on tehtävä. Se on meidän tehtävämme, ja se asia nyt menee eteenpäin pitkän vääntämisen jälkeen.

Mutta edelleen palaan siihen, että kyllä me teimme siellä toimia. No, kun te ette ollut paikalla, niin te ette ole nähnyt sitä työmäärää, joka sielläkin tehtiin ja joka edelsi sitä riihtä. Me teimme todella paljon työtä ja haimme vielä lisää niitä keinoja, joita tullaan esittelemään, kun tämä riihen tulos kokonaisuudessaan esitellään. Te tulette löytämään sieltä paljon hyviä asioita, jotka tulevat lisäämään työllisyyttä, ja uskon, että se luku tulee olemaan loppujen lopuksi paljon suurempi kuin se 5 000, joka tulee tästä niin sanotusta kannustinloukkutyöstä. Sieltä voisin nostaa esille vielä sen, että me helpotamme ylivelkaantuneiden asemaa ulosottokäytänteitä helpottamalla. Sillekin on arvioitu noin 1 000 työpaikan vaikutus. Tämä ylivelkaantuneisuus on [Puhemies koputtaa] yksi suurimpia kannustinloukkuja tällä hetkellä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pääsääntöisesti yhteen kysymykseen riittää yhden ministerin vastaus, mutta erityistapauksissa annetaan myös toinen. — Ministeri Grahn-Laasonen.

16.11 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tulevaisuuden kasvu perustuu osaamiseen ja kykyimme uusiutua. Hallituksen puoliväliriihessä teimme yli 400 miljoonan euron panostukset muun muassa osaamiseen, koulutukseen, tutkimukseen, nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn — erittäin pitkäkantoisia, tulevaisuuteen katsovia ratkaisuja, jotka tulivat mahdollisiksi siksi, että meillä on orastavaa kasvua syntymässä, ja sitä haluamme nyt omilla toimillamme vauhdittaa.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Peruskoulun oppimistuloksia ja tasa-arvoa vahvistetaan. Haluamme myöskin varmistaa ammatillisen koulutuksen reformille hyvän toimeenpanon. Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn tuli 19 kohdan toimintaohjelma eli konkreettisia toimia nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Lapsiperheiden ja myöskin varhaiskasvatuksen, varhaisen puuttumisen näkökulmasta erittäin tärkeä päätös on se, että hallitus rohkeasti alentaa varhaiskasvatusmaksuja ja tuo 6 700 perhettä maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin. [Timo Heinonen: Harmi, kun Ville Niinistö ei kuullut tätä nyt!]

16.12 **Antero Vartia vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeriöstä tulleen tiedon mukaan haitallisia yritystukia maksetaan 850 miljoonalla eurolla vuosittain — haitallisia tukia 850 miljoonaa euroa. Näihin ei kuitenkaan koskettu. Olisin kysynyt: kenellä tämän tiedon tulee olla, että me poliitikot onnistuisimme tekemään vastuullisempia päätöksiä?

16.13 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Vartia viittaa varmasti yritystukien karsintaan, jota käytiin läpi riihen neuvotteluissa. Itse en ole kuullut, että olisi haitallisia yritystukia, tai kukaan ei ole ainakaan minulle ilmoittanut, että hän saisi haitallisia yritystukia 850 miljoonaa. [Naurua — Ben Zyskowitz: Ei varmaan saajalle ole haitallista!] Ongelma yritystukien leikkauksessa oli se, että suuri osa yritystuista on verotukia ja verotukia ei voida muuttaa kehysvaiheessa, koska verotuksen kautta ei kehystä voida laajentaa, vaan on kohdistettava suoriin kustannuksiin. Suoria yritystukia meillä on tuommoinen reilu miljardi, ja niistä suurin osa on jo sidottuja erilaisen sopimuksien kautta muun muassa uusiutuvan energian tuotantotukeen. Näihin ei voitu puuttua, joten tämä oli se keskeinen syy, minkä vuoksi näitä leikkauksia sinne ei tehty. [Antero Vartia: Mutta syksyn budjettiriihessä!]

16.14 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Osaamiseen panostaminen tarkoittaa tämän hallituksen kohdalla sitä, että ammatilliseen koulutukseen annetaan 15 miljoonaa reformin läpiviemiseen, kun te vain puoli vuotta sitten päätitte leikata ammatillisesta koulutuksesta 190 miljoonaa.

Hallituksen puoliväliriihi oli pettymys työllisyystoimien osalta, mutta se oli pettymys myöskin eriarvoisuuden torjumisen näkökulmasta. Ennen puoliväliriihtä hallituksen ministerit linjasivat täällä salissa, että nyt loppuu pienituloisten kiusaaminen, mutta kuinka kävi? Työttömyysturvaan tuodaan uusi leikkuri, sen lisäksi asumistuen ehtoja kiristetään tavalla, joka erityisesti tulee iskemään pääkaupunkiseudulla asuviin pienituloisiin. Ministeri Tiilikainen, miksi te ajatte asumistukeen muutosta, joka asiantuntijoiden mukaan ainoastaan tulee johtamaan siihen, että toimeentulotuen menot kasvavat, että asuinalueiden eriytyminen kiihtyy ja että pienituloisten asema heikentyy entisestään? [Paavo Arhinmäki: Erittäin hyvä kysymys!]

16.15 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asumistuki kuuluu sosiaali- ja terveysministerin, joka ei valitettavasti ole täällä, tontille, [Li Andersson: Olette ajanut tätä itse!] mutta koska kysyitte, voin toki hallituksen puolesta vastata.

Asumistukimenot ovat paisuneet huikeasti viime vuosien aikana. Yksi syy asumistukimenojen kasvuun oli se, että vuoden 2015 alusta asumistukea muutettiin niin, että sieltä

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

poistettiin neliövuokrat rajoitin. Sen jälkeen pienten asuntojen vuokrat erityisesti ovat nousseet ja asumistukimenot kasvaneet 350 miljoonaa euroa kahden vuoden aikana. Tätä ei selitä heikko työllisyyskehitys, koska työllisyys on kääntynyt nousuun tämän hallituksen toimin. On pakko puuttua tuohon menoon, ja tämä viesti, mikä neliövuokraleikkurin palautuksella on, on se, että vuokranantaja, älä kuvittele, [Puhemies koputtaa] että voit nostaa pienen asunnon vuokraa ja veronmaksajat kuittaavat sen asujan puolesta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä edustaja Andersson.

16.16 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on totta, että edellinen hallitus teki muutoksia asumistukeen nimenomaan helpottaakseen pienituloisten ja erityisesti pienipalkkaisten työntekijöiden toimeentuloa. Asumistuen menojen kasvu johtuu siitä, että asumistuen piiriin tämän muutoksen seurauksena on tullut enemmän asumistuen saajia, [Oikealta: Kuuntelitteko ollenkaan?] ja se taas on seurausta siitä, että palkkataso pääkaupunkiseudulla on matala suhteessa vuokratasoon, mutta myöskin siitä, että työttömyys on ollut korkea pitkään. Nyt asiantuntijat varoittavat siitä, että Suomessa, jossa vuokrat kuitenkin määräytyvät markkinoilla kysynnän ja tarjonnan lakien mukaan, tämä hallituksen ajama muutos tulee ainoastaan kurjistamaan pienituloisten toimeentuloa ja asemaa entuudestaan. Se oikea ratkaisu, jos halutaan puuttua liian korkeisiin vuokriin, jos halutaan alentaa asumistuen menoja, on kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon lisääminen merkittävästi kaikissa kasvukeskuksissa, [Puhemies koputtaa] ja siitä te olette vastuussa, ministeri Tiilikainen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri Orpo, ja ministeri Tiilikainen voi, jos ihan välttämätöntä, vastata sen jälkeen.

16.17 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitkällä aikavälillä, edustaja Andersson, olette aivan oikeassa, että ainut kestävä tapa on se, että meillä on kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon volyymit tarpeeksi korkealla erityisesti kasvukeskuksissa. [Paavo Arhinmäki: Miksi kokoomus helpottaa sitä?] Tässä myöskin terveisiä edelleen isoille kaupungeille, kunnille, joissa tehdään hyvää kaavoituspolitiikkaa ja mahdollistetaan tämän tavoitteen saavuttaminen. Siihen tehtiin viime hallituskaudella hyviä pohjia, esimerkiksi pääkaupunkiseudulla infraratkaisuihin, jotka mahdollistavat sen, että laajemmat maa-alueet on käytössä kohtuuhintaisen asuntotuotannon tuus- taamiseen.

Mutta mitä vielä tulee asumistukeen, me siis maksamme 2 miljardia asumistukea noin 800 000 taloudelle. Jokainen täällä ymmärtää sen, että se on aivan tolkuton summa. Jos olisi kyse siitä, että sillä nimenomaan pystyttäisiin auttamaan kaikkein pienituloisimpia, niin se olisi mahtava juttu, mutta me tiedämme, että se hyödyttää [Puhemies koputtaa] mitä suurimmassa määrin vuokranantajia, [Paavo Arhinmäki: Ei me tiedetä!] koska tässä on automaatti: kun tämä asumistuki on sidottu vuokraindeksiin, ei elinkustannusindeksiin, [Puhemies koputtaa] niin se nostaa jatkuvasti vuokria.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

16.19 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen ilahtunut, että edustaja Andersson tunnusti sen, että vuokrat määräytyvät markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan. Hienoa! Tämän asian vuoksi olemme lisänneet asuntotuotantoa, se on hallituksen kärkihanke. Asuntorakentaminen on lisääntynyt aloituksilla mitaten 50 prosenttia tämän hallituksen aikana kahden vuoden takaisin lukuihin verrattuna. Myös kohtuuhintaisten asuntojen tuotanto on korkeammalla tasolla kuin yhtenäkkään vuonna vasemmistoliiton ja SDP:n ollessa hallituksessa edellisellä kerralla, korkeammalla tasolla kuin yhtenäkkään vuonna teidän hallitusajananne. [Oikealta: Onko näin?] Siksi juuri tarvitsemme monia toimia, lisää asuntotuotantoa mutta myös rahoitteita, etteivät asumistukimenot paisu loputtomiin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lisäkysymys, edustaja Mikkonen.

16.20 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että asumistukimenot ovat koko ajan kasvavia, ja on varmasti syytä miettiä, miten me saamme järjestelmästä sellaisen, että menot eivät kasva kohtuuttomasti mutta toisaalta turvaamme sen, että pienituloiset pystyvät asumaan. Mutta oletteko ymmärtäneet sen, että tämä ehdotus, kun te pienennätte asumistukea, tarkoittaa sitä, että rahat pitää hakea toimeentulotuen puolelta? Ja toimeentulotuki on paljon suurempi kannustinloukku kuin asumistuki, johon on säädetty kuitenkin suojaosa. Elikkä tässä tapauksessa työllistymisen näkökulmasta tämä asumiskustannusten siirtyminen haettavaksi toimeentulotuen puolelta aiheuttaa paljon enemmän ongelmia kuin nykytilanne. Aiotteko te ottaa tämän koko asumistukiasian remonttiin niin, että huomioitte nämä eri kohteet ettekä vain siirrä pienituloisia luukulta toiselle ja aiheuta heille paljon suurempia ongelmia?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Jaha, varsinainen asumistukiministeri ei taida olla paikalla, mutta löytyisikö hallitukselta joku, joka vastaa? — Elikkä pääministerin sijainen, ministeri Orpo. [Ben Zyskowiec: Näyttää Tiilikaista!] — Aha, sopikaa keskenänne nyt nopeasti. [Naurua] Päätäväisyyttä, päätäväisyyttä. — Ministeri Tiilikainen.

16.22 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aina ilo vastata hyvän hallituksen puolesta.

Hallitus päätti kehysriihessä käynnistää sosiaaliturvan kokonaisuudistuksen ja arvioinnin. Ja oleellinen osa siinä ovat juuri nämä edustaja Mikkosen kuvaamat kannustinloukut. Kun erilaisia sosiaaliturvan osia lisätään tai vähennetään, siitä syntyy monimutkainen kokonaisuus. Siksi on paikallaan arvioida tuota kokonaisuutta. Ja kyllä, tunnistamme sen, että jos asumistukimenojen kasvua rajoitetaan hallituksen esittämällä tavalla, osa noista säästöistä tulee toimeentulotukimenojen puolelle. Mutta joka tapauksessa tuo kokonaisvaikutus on senkaltainen, että se tuo hieman säästöjä valtiontalouteen. Mutta ennen kaikkea se lähettää viestin vuokranantajille: Älkää kuvitelko, että voitte veronmaksajien piikkiin nostaa vuokria, kyllä asumistuki ja toimeentulotuki hoitavat kaiken. Eivät hoida, raja on vastassa.

16.22 **Timo Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan tähän alkupe räiseen kysymykseen, talouskasvun ja työllisyyden isoon kuvaan. Hallitus teki päätöksiä,

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

joilla se onnistui pitämään yllä luottamusta, ennustettavuutta ja sitä varmuutta, jota elinkeinoelämä ja yritys ja suomalaiset kuluttajat odottavat. Siitä todistuksena tietenkin ovat nämä ministerien mainitsemat työllisyyden kehitysluvut.

Mutta minun kysymykseni varsinaisesti nyt liittyy siihen, että kun se seuraava suuri ponnistus on syksyn tuloratkaisut, niin onko hallituksella nyt olemassa edellytyksiä, joilla se kykenee sekä eduskuntaa että itseään lujittamaan sillä, että me saamme syksyllä syntymään tähän maltillisia tuloratkaisuja, jotka sitten osaltaan ovat viemässä eteenpäin kuluttajien luottamusta ja talouskasvua? [Kari Uotila: Pannaan kolme ilmaista työpäivää lisää vuodessa!]

16.23 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt ensi syksyn liittokierros on todella tärkeä suomalaisen työllisyyden turvaamisessa ja hyvinvoinnin turvaamisessa. Siksi toivon ensinnäkin, että työmarkkinoilla on rakentava, maltillinen henki ja se on ratkaisuhakuinen ja nimenomaan niin, että pidetään mielessä se meidän korkea työttömyys ja ne ihmiset, jotka tarvitsevat työpaikan. Sen taustalle tarvitaan kilpailukykyä. Maltillinen palkkaratkaisu olisi nyt tärkein saavutettava asia työmarkkinoilla ja se, että se syntyisi ilman työmarkkinahäiriöitä. Tässä vetoan siinä yhteydessä työmarkkinajärjestöihin ja kaikkiin osapuoliin, että maltti säilyisi ja oltaisiin ratkaisuhakuisia nimenomaan työllisyyden ja työttömien ihmisten vuoksi.

16.24 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei tullut työllisyysriiheä, tuli ihan muiden päätösten riihi. "Me emme valmistelee hallintarekisteriä uudestaan missään muodossa. Hallintarekisteri on haudattu ja kuopattu." Näin totesi entinen valtiovarainministeri Alexander Stubb, kun hallitus veti ensimmäisen kerran pois omistusten piilottamisen mahdollistavan hallintarekisterilain. Muun muassa verottaja, poliisi ja syyttäjälaitos sekä eri oikeusviranomaiset ovat vastustaneet rekisteriä voimakkaasti, koska katsovat sen lisäävän rahanpesua, veronkiertoa ja rikollista toimintaa.

No, nyt hallintarekisteri on jälleen tehnyt paluun ja hallituspuolueet runnoneet läpi talousvaliokunnassa hallintarekisteriä puoltavan mietinnön äänin 8—5 opposition ja asiantuntijoiden vastustuksesta huolimatta. Haluankin kysyä: Miten tässä näin kävi? Mitä perussuomalaisille luvattiin puoliväliriihessä, kun äänestitte tänään valiokunnassa aiemmin vastustamanne hallintarekisterilain puolesta? Miten tässä näin kävi? Haudattu ja kuopattu — oliko?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Valtiovarainministeri Orpo, jos kohta katson, että aivan ydintä kehysriihen asiakokonaisuudessa äskeinen lisäkysymys ei edusta. Ministeri halutessaan voi toki vastata.

16.25 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisin kiinnittänyt samaan asiaan huomiota, että vähissä ovat rakentavat puheenvuorot työllisyyden puolesta, vaan puhutte hallintarekisteristä. Tiedätte — uskon, että tiedätte sen — että nämä lakimuutokset olivat välttämättömiä, jotta meillä ministereillä on käytössään syksyllä, kun Arvopaperikeskus hakee toimilupaa, lainsäädäntö sen pohjalle. Se on välttämätöntä. Se perustuu EU-lainsäädäntöön, ja kuten edeltäjäni on todennut, kun hän tämän lakiesityksen muutettuna toi eduskuntaan jo kohta vuosi sitten, niin se ei pidä sisällään hallintarekisterin laajentamista Suomessa. [Touko Aalto: Mutkan kautta tekee sen!] Suomes-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

sa se ei laajenna sitä. EU:ssa meillä on EU-lainsäädäntö, me emme voi muiden maiden eikä EU-lainsäädäntöä täällä Suomen eduskunnassa päättää. Tätä on kohta vuosi tutkittu hallintovaliokunnassa, ja tämä on eurooppalaisen lainsäädännön mukainen, ottaa huomioon eduskunnan toiveet.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: En mieluusti myönnä tässä vaiheessa hallintarekisteriä koskevia lisäkysymyksiä, koska täällä tulee erikseen kysymys siitä. — Edustaja Östman, lisäkysymys teille.

16.27 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa, että talous on pikkuhiljaa kääntymässä kasvuun, mutta työllisyys on valitettavan alhaisella tasolla edelleen. Puoliväliriihen yhtenä mottona oli uudistaminen. Luen täältä teidän omasta esitelmämateriaalistanne: "Turvallisuuden, työllisyyden, huolenpidon ja uudistamisen riihi." Haluaisin kysyä, mihin jäivät työllisyysreformit, mihin paikallinen sopiminen jäi.

Hallitus on luvannut, että tehdyillä toimilla saavutatte noin 10 miljardin euron säästöjä. Te kerroitte, että identifioituja, huom. identifioituja, säästöjä on noin 4 miljardin edestä. Työllisyystoimen kohdalla myönnätte, että tarvitaan lisätoimia. Ja kun katson tarkemmin toimenpidelistaa, niin suurin osa niistä on edelleen selvitettäviä asioita. Haluan kysyä, uskotteko te oikeasti, että asetettu säästötavoite, siis 10 miljardia, toteutuu, [Puhemies koputtaa] ottaen huomioon, että sote- ja maakuntauudistuksen 3 miljardin säästötavoite on todella epävarmalla pohjalla.

16.28 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitushan on tehnyt työllisyyttä vahvistavia päätöksiä hallitusohjelmaneuvoittelusta lähtien, ja niitä on pantu toimeen, tuotu lainsäädäntöön, käsitelty täällä, ja työllisyys on lähtenyt nousuun, paranemaan, talous kasvuun. Me teimme taas uuden joukon päätöksiä. Ei ole sitä yhtä kuuluisaa hopealuotia, jolla tämä työllisyysongelma kerralla ratkaistaisiin, vaan täytyy tehdä lukemattomia samansuuntaisia päätöksiä. Me teimme niitä taas.

Jos puhutaan uudistuksista rakenteisiin, niin esimerkiksi varhaiskasvatusmaksujen näin merkittävä alentaminen on rakenteellinen uudistus. Se on iso rakenteellinen uudistus. Sen lisäksi me varmistimme — koska oltiin puoliväliriihessä — että nämä isot rakenteelliset uudistukset suomalaisen yhteiskunta- ja hyvinvointijärjestelmään viedään eteenpäin päätäväisesti yhdessä. Se on ihan välttämätöntä.

Mutta edelleen, siis jos me katsomme, miten me saavutamme kestäväen kasvun ja työllisyyskehityksen, minä olen todella tyytyväinen niistä panostuksista, jotka me pystyimme tekemään osaamiseen ja kasvuun, muun muassa nämä pääomituksset, [Puhemies koputtaa] 200 miljoonaa Tekesiin, Suomen Akatemiaan, ammatilliseen koulutukseen — todella hienoja ratkaisuja.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja tähän kysymykseen viimeinen lisäkysymys.

16.29 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minä olen ymmärtänyt, että tuolla kehysriihen yhteydessä puhuttiin hallintarekisteristä, Yleisradion rahoituksesta, ja siellä puhuttiin sitten näistä ministeripaikoista. Että kyllä tämä siinä mielessä kehysriihiasioita on.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Mutta uudelleen toistan sen, että SDP on tehnyt monta erilaista hyvää esitystä liittyen talouskasvuun ja työllisyyteen. Perhevapaat on yksi niistä keskeisistä, joilla nopeasti voitaisiin vaikuttaa miesten ja naisten väliseen palkkatasa-arvoon, saada nuoria naisia työmarkkinoille. Kysymys kuuluu: olisitteko valmis ottamaan näitä asioita nyt tästä eteenpäin valmisteluun tavalla, joka tuottaisi ne tämän hallituskauden aikana vielä päätöksiksi?

Sitten vielä yksi tärkeä kysymys. Maakuntahallinnolta — jos se nyt sattuu aloittamaan — leikattiin tässä kehysriihessä vuoden 2020 indeksit puoleen. Se tarkoittaa 100:aa miljoonaa euroa vähemmän rahaa käyttöön näille maakunnille, jotka ovat vasta aloittamassa toimintaansa. On jo nyt tällä hetkellä tiedossa se, että moni maakunta [Puhemies koputtaa] tulee olemaan vaikeuksissa aloittaessaan. Kysynkin: mihin tämä leikkaus perustuu?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri Orpo aloittaa.

16.30 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kellotan tuosta perhevapaakysymyksestä. Kuten tunnettua, siinä on erilaisia näkökulmia hallituksen sisälläkin. Siitä ei nyt ratkaisua löytynyt. Se siirtyy tuleviin aikoihin, ja toivon, että siellä tehdään sitten hyviä ratkaisuja työllisyyden nimissä tältä osin.

Nostaisin esiin kuitenkin edelleen tämän varhaiskasvatusmaksujen alentamisen, joka on suuri perhepoliittinen teko ja myöskin naisten työllisyyden kannalta aivan oleellinen, pienituloisten lapsiperheiden ostovoiman kannalta oleellinen.

Sen lisäksi nostaisin esiin myöskin sotu-uudistuksen: valtavan tärkeän kokonaisuudistuksen suomalaiseen sosiaaliturvajärjestelmään. Meillä sosiaaliturvajärjestelmä, jota on kymmenien vuosien aikana rakennettu, on monimutkainen ja passivoiva. Tänään viimeksi Kelan pääjohtaja Aaltonen on esittänyt isompaa remonttia. Me päätimme nyt pistää tämän liikkeelle. Ja kun meillä on käynnissä perustulokeilu, me päätimme nyt osallistavan sosiaaliturvan liikkeelle laittamisesta kokeilumuodossa. Toivotaan, että seuraavalla hallituksella olisi mahdollisuus ja hyvät eväät tehdä [Puhemies koputtaa] iso sosiaaliturvauudistus Suomeen — aivan välttämätön. [Kari Uotila: Heti tänä syksynä!]

16.31 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täydennän vielä tässä näitä ministeri Orpon puheenvuoroja jo vähän pidemmältä väliltä.

Tässä tuli esille, että nämä 4 miljardin euron säästöt on saatu tehtyä kokonaan nytten loppuun. Tämä maakuntaindeksin yhden vuoden indeksitarkistuksen puolitus liittyy siihen, että haluamme varmistaa, että meidän käsissämme olevilla ratkaisuilla tämä 4 miljardin euron kokonaisuus tulee kaikkiaan täytettyä.

Mutta samalla — kun mainitsitte, edustaja Rinne, tämän maakuntauudistuksen — haluan tässä yhteydessä todeta, että teemme mittavia satsauksia koko maakuntauudistuksen eteenpäinviemiseen. Ensinnäkin kehyskaudella varataan miljardi euroa kokonaisuudessaan ict-tietotekniikka-asioitten eteenpäinviemiseen, ja sitten väliaikahallintoon laitettiin 57 miljoonaa euroa ensi vuodelle, 100 miljoonaa euroa siirtomäärärahana näihin valinnanvapauspilotteihin. Sitten vielä teimme 90 miljoonan euron panostuksen pääomittamista varten, [Puhemies koputtaa] että saadaan ict-yhtiö perustettua.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä, edustaja Henriksson, lisäkysymys.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

16.33 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman, arvoisa puhemies! Regeringen har haft ambitiösa planer på att höja sysselsättningen till 72 procent och dessutom ta tag i det så kallade hållbarhetsunderskottet på 10 miljarder. Nu när vi ser resultatet av den här rian så ser vi att man inte kommer att nå sysselsättningsgraden. Man kommer inte heller att nå målet när det gäller underskottet. Det beror bland annat på att man blint litar på att social- och hälsovårdsreformen ska spara 3 miljarder.

Elikkä haluaisin tietää, millä laskukoneella hallitus laskee. Sote-uudistusta on nyt kritisoitu muun muassa siitä, että sillä ei tulla saavuttamaan niitä 3 miljardin säästöjä, joita hallitus on kaavaillut. Asiantuntijoista valtaosa on ollut tätä mieltä. Kuitenkin hallitus laskee sen varaan, että näin tulee käymään. Mikä on se teidän sote-laskukone, joka nyt on tässä pohjana? Voisitteko vastata siihen?

16.34 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus lähtee valmistelussaan siitä, että se 3 miljardin säästö 10 vuoden aikana — itse asiassa vuoteen 29 mennessä — ja vielä tarkemmin ei säästö vaan tulevien kulujen nousupaineiden laskeminen 3 miljardilla, toteutuu. Koko valmistelu on lähtenyt siitä liikkeelle. Ja kyllä meillä on tarkoitus, että ihmisistä myöskin huolehditaan. Se on välttämätöntä. Muuten meidän mitkään rahat eivät riitä niihin tuleviin kasvaviin hoivamenoihin. Esimerkiksi pelkästään vanhustenhuollon kustannusten, asiantuntijoiden arvioiden mukaan, arvioidaan nousevan jopa 70 prosenttia 20-luvun loppuun mennessä tästä hetkestä. Kyllä me uskomme siihen, että sillä hallituksen sosiaali- ja terveysturvamuutoksella, joka eduskunnalle on tuotu ja jonka viimeisetkin lait tuodaan, tämä 3 miljardia saavutetaan. Se on ihan välttämätöntä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys hallintarekisteristä (Hanna Sarkkinen vas)

Suullinen kysymys SKT 57/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava kysymys, edustaja Sarkkinen.

Keskustelu

16.35 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! "Hallintarekisteriä ei viedä eteenpäin. Päätös on oikea ja vastaa perussuomalaisten linjaa", totesi Timo Soini. "Me emme valmis-tele hallintarekisteriä missään muodossa", totesi valtiovarainministeri Stubb joulukuussa 2015. "Jos Suomi sallii hallintarekisteröinnin ulkomaiden kautta, se vaikeuttaa sisäpiiri-kauppojen ja muiden talousrikosten selvittämistä sekä vähentää verotuksen varmuutta ja oikeudenmukaisuutta", totesi talousvaliokunnan puheenjohtaja Kaj Turunen viime joulukuussa. [Vasemmalta: Ohhoh!] Kaikista näistä lausunnoista huolimatta talousvaliokunta kuitenkin tänään hyväksyi hallituspuolueiden äänin mietinnön, joka mahdollistaa suomalaisten omistusten piilottamisen hallintarekistereihin ulkomaiden kautta.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Arvoisa puhemies! Kysyn valtiovarainministeri Orvolta: miksi te haluatte valtiovarainministerinä edelleen ajaa omistusten hallintarekisteröinnin mahdollistamista, vaikka jo edeltäjänne [Puhemies koputtaa] Stubb lupasi, että asia on kuopattu kaikissa muodoissaan? [Li Andersson: Hyvä kysymys!]

16.36 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallintarekisteröinti Euroopassa on mahdollista useimmissa maissa. Me emme pysty lailla estämään suomalaisia käyttämästä hallintarekisteriä muissa maissa. Tätä selvitettiin lähes vuosi, ja siihen ei löytynyt edes virkamiestä, joka olisi suostunut sen esittelemään. Hallintarekisteri ei tule käyttöön Suomessa. [Touko Aalto: Mutkan kautta!] Mutta meidän täytyy saada tämä laki eteenpäin, nyt kun se on vuoden täällä muhinut tässä muodossaan, koska syksyllä meillä pitää olla antaa Arvopaperikeskuksen toiminnalle jatkolupa. Lisäksi jos me tähän nyt tekisimme jonkun eurooppalaisesta oikeudesta poikkeavan käytännön, se ei luultavasti menisi läpi silloin EU:ssa — ei menisi. [Välihuutoja] Tätä selvitettiin pitkään. Nyt tämä on tehty, mitä EU-lainsäädäntö meiltä edellyttää. Se on tärkeää myöskin suomalaisen elinkeinoelämän kilpailukyvyn kannalta.

Mutta me myöskin teimme tänne kompromissin, jossa perussuomalaisetkin tekivät hyvää työtä, että nämä tulot ovat lähdeveron piirissä. [Välihuutoja] Nämä tulot ovat lähdeveron piirissä, ja sitä kautta verot [Puhemies koputtaa] tulevat myös Suomeen muualta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niiden edustajien, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, nousevan ylös ja painavan V-painiketta.

16.37 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Omistusten hallintarekisteröinnin salliminen ulkomaiden kautta lisää omistusten piilottelun, veronkierron ja talousrikollisuuden mahdollisuuksia. Tänäkin päivänä kuitenkin tosiaan valiokunnassa hyväksyttiin mietintö, joka mahdollistaa suomalaisten piilottaa omistuksia hallintarekisteriin ulkomaille. Valiokunta esitti lausumissaan ainoastaan toiveita siitä, että nyt syntyvät porsaanreiät tukitaan mahdollisesti tulevaisuudessa muulla lainsäädännöllä — mutta eihän tämä riitä. Emme voi synnyttää porsaanreikiä ja toivoa, että ne tukitaan tulevaisuudessa. Jostain syystä hallitus ei tuonut eduskunnalle esityksiä, joilla olisi voitu tukkia nämä porsaanreiät jo nyt ja vaatia suomalaisilta suoraa omistusta myös ulkomaalaisten arvopaperikeskusten kautta omistettaessa. Norja tekee tällä hetkellä niin. Se vaatii suoraa omistusta kansalaisiltaan myös ulkomaalaisissa arvopaperikeskuksissa.

Arvoisa puhemies! Kysyn [Puhemies koputtaa] valtiovarainministeriltä: miksi hän ei tuonut eduskuntaan esityksiä, [Puhemies koputtaa] joilla nämä porsaanreiät tässä esityksessä olisi voitu tukkia?

16.38 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä kerran siis: Tämä on virkamiesten, virkavastuulla toimivien virkamiesten näkemys, että tämän pidemmälle tässä ei pystytä menemään eurooppalaisessa lainsäädännössä, ja sen takia oli aivan oleellista, että tähän tuotiin mukaan tämä lähdevero, jolla saadaan verot kuitenkin kannettua niiltä, jotka käyttävät hallintarekisteröintiä ulkomailla. Siis se on mahdollista tänä päivänä, [Paavo Arhinmäki: Mutta ei laillista!] mutta me emme tuo Suomeen sitä mahdollisuutta. Tätä seurataan koko ajan, viranomaiset seuraavat, tehdään kaikki. Veronkierron estämiseksi on lukuisia hankkeita tälläkin hetkellä liikkeellä, uutta lainsäädän-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

töä on tulossa, eurooppalaista lainsäädäntöä, kotimaista lainsäädäntöä, jolla veronkiertoon pyritään puuttumaan entistä tiukemmin.

16.39 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys ei suoraan mahdollista omaisuuden piilottamista julkisuudelta ja verottajalta Suomessa. Se mahdollistaa tämän ulkomaisten arvopaperikeskusten kautta. Mutta ymmärtääkö hallitus, mihin tämä esitys johtaa? Kuka tahansa voi tämän esityksen jälkeen valittaa EU-tuomioistuimelle siitä, että Suomi mahdollistaa hallintarekisteröinnin suomalaisille ulkomailla mutta ei Suomessa. Tämä olisi suomalaisen suoran ja avoimen omistusjärjestelmän loppu, koska Suomen neuvottelema poikkeus on voimassa vain vallitsevassa oikeustilassa, ei enää tämän muutoksen jälkeen. EU-tuomioistuin tulee tuomitsemaan, että järjestelmän pitää olla yhdenvertainen, ja tämän muutoksen kautta hallintarekisteröinti tulee myös Suomeen. Kysynkin: miksi hallitus ei vain myönnä suoraan, että hallintarekisterit tahdotaan Suomeen tämän mutkan kautta?

16.40 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eurooppalainen lainsäädäntö mahdollistaa hallintarekisteröinnin useimmissa Euroopan unionin maissa. Me otimme edeltäjäni esityksestä jo pois hallintarekisterin käytön Suomessa, mutta eurooppalainen lainsäädäntö edellyttää meiltä tämän. Mutta älköön kukaan kuvitelko, että hallitus tekee tietoisesti joitakin tapoja, joilla voisi kiertää verotusta. [Välihuutoja] — Hyvänen aika, meidän tavoitteemme on maksimoida ja saada ne verot, mitä Suomen verottajan kuuluu saada meidän käyttöömmä ja hyvinvointiyhteiskunnan käyttöön. Mitään muuta tavoitetta ei voi olla. Mutta sitä tehdään tänä päivänä, kun me satumme kuulumaan Euroopan unioniin, eurooppalaisessa lainsäädäntökokonaisuudessa.

16.41 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin Touko Aallolle siitä, onko tämä Suomen poikkeussääntö 385 voimassa jatkuvasti: on. Se on jatkossakin voimassa. Se on tarkistettu komissiosta, ja sen on virkavastuulla valtiovarainministeriöstä muun muassa Armi Taipale vahvistanut, että se pysyy voimassa.

Varmaan jokaista kiinnostaa se, miksi perussuomalaiset ovat nyt tässä mukana. [Vasemmalta: Kyllä!] Ja kun tässä vasemmalta takaa kuuluu ääniä, että mitkä nämä ponnet täällä ovat, perussuomalaiset ovat mukana tässä juuri sen takia, että täällä ovat nämä ponnet. Nämä ovat voimakkaat ponnet, joissa edellytetään nyt kotimaista lainsäädäntöä siitä, että saadaan myös ulkomailta nämä tiedot, ja jos ei saada, niin rankimman kautta verotetaan.

Eli kysymyksessä olevaa hallintarekisteriä ei ole hyväksytty Suomessa, ja ulkomailla se on tehty nyt kannattamattomaksi silloin, jos omistustiedot eivät ole käytettävissä. Siis kannattamatonta ulkomailla, [Puhemies koputtaa] täysin kiellettyä Suomessa. Tämä on se ratkaisu, miksi me olemme tässä mukana. Ja nyt kysyn valtiovarainministeriltä: kun täällä on nämä kolme pontta, pannaanko heti tämä lainsäädäntö toimimaan?

16.42 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erinomainen puheenvuoro talousvaliokunnan puheenjohtajalta, joka on hyvin perehtynyt tähän asiaan viimeisten vuosien ja kuukausien aikana. Juuri näin, kyllä nämä ponnet laiteetaan käyttöön, ja ne ovat vahvoja ponsia.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

16.42 **Lauri Ihalainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnittäisin huomiota esitettävän asian valmisteluun. Viime syksynä valmisteltiin tätä huolella. Joulun alla tämä jämähti talousvaliokunnassa lähinnä hallituspuolueitten sisäisiin erimielisyyksiin. Sen jälkeen ei kuulunut mitään, eikä siitä voi oppositiota syyttää. Sitten yhtäkkiä kehysriihen aikana pärähtää tällainen paksu mietintöesitys valiokuntaan, joka pitäisi kolmessa päivässä päättää, valiokunnan mietintö. Tämä on huonoa hallintotapaa, jota ei toivoisi jatkossa tapahtuvan.

Toiseksi, oppositio valiokunnassa äänesti tämän esityksen kumoamiseksi sen takia, että tämä ei estä osakeomistuksen piilottamista ulkomailla toimivien hallintarekisterien suojiin, ja tämä on se ydinkysymys. Me esitämme, että tässä suhteessa pitää saada avoimempaa järjestelyä, se malli, mitä Suomessa on ollut, että voidaan suoraan tilijärjestelyjen kautta tehdä ja saada tietoa, ketkä näitä omistaa. Talousvaliokunnan puheenjohtaja pyysi komissiolta tähän liittyvän lausunnon, [Puhemies koputtaa] ja komissio sanoi, että ei ole mitään esteitä tehdä sitä mallia, [Puhemies koputtaa] mikä Suomessa on. Ja nyt tehdään aivan toisella tavalla. [Jukka Gustafsson: Luotamme kyllä Ihalaiseen enemmän kuin Turuseen!]

16.44 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se, miksi tämä kesti niin kauan, oli se, [Martti Mölsä: Mutta me luotamme Turuseen!] että hallituspuolueet halusivat varmistaa, että siitä lainsäädännöstä tulee niin tiukka [Paavo Arhinmäki: Älä naurata!] kuin vain mahdollista, niin tiukka kuin mahdollista, ja siksi se oli niin pitkä prosessi. Varmasti se, miksi se tulee nyt päätökseen, on se, että ainakin minun esittelevänä ministerinä on pakko saada tämä asia eteenpäin, koska meillä täytyy syksyllä olla laki voimassa, jotta Arvopaperikeskus voi saada toimilupansa. Se oli teillä siellä kuukausikaupalla. Uskon, että te olette todella hyvin perehtyneet tähän. Te olette todella hyvin voineet perehtyä tähän. Tärkeätä on, että asioita saadaan eteenpäin, ja tämäkin oli yksi niistä.

16.45 **Harri Jaskari kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on todella hankala, vaikea lakiesitys ollut, koska me olemme Suomessa olleet selkeästi avoimuuden kannalla koko ajan. Jo vuonna 2012 talousvaliokunnassa tehtiin esitys ja toivomus, että toivottavasti Suomi pystyisi tekemään koko Eurooppaan ja EU-alueelle avoimen järjestelmän, suoran arvo-osuustilin. Näin ei tapahtunut, vaan eri Euroopan maat tekivät ratkaisun, että on mahdollista tehdä sekä hallintarekisteri- että suoran omistuksen malli, ja me emme voi valitettavasti muuta EU-maata ohjata Suomen lainsäädännöllä. Se on se faktakysymys, missä tässä mennään. Olisin kuitenkin kysynyt sitten vielä valtiovarainministeriltä: Mitä me jatkossa pyrimme tekemään? Mehän pyrimme avoimuuteen suomalaisessa yhteiskunnassa. Miten me pyrimme jatkossa vaikuttamaan EU-tasolla, että me pääsisimme vielä avoimempaan suuntaan? Miten tämä keskustelu jatkuu kenties sitten seuraavien asetusten muodossa?

16.46 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikki kuitenkin liittyy siihen, meidän tavoitteet ja työ, että meillä olisi mahdollisimman hyvät säännöt ja lainsäädäntö, joka estää verojen maksun kiertämisen tai omaisuuden piilottamisen, jopa talousrikollisuuden. Siksi Suomi tekee hyvin aktiivisesti töitä OECD:ssä, josta tulee jatkuvasti uusia ohjeita, uusia kansainvälisiä lainsäädäntöehdotuksia, joilla pyritään eroon muun muassa veroparatiiseista ja sitä kautta veronkierrosta. Me teemme EU-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

tasolla koko ajan uutta lainsäädäntöä, jolla veronkiertoa pyritään hillitsemään ja estämään, ja me teemme kansallista työtä. Sen lisäksi meillä on yli 500 poliisia, jotka tutkivat talousrikoksia ja tekevät harmaan talouden vastaista työtä. Nämä kaikki liittyvät kokonaisuuteen, [Puhemies koputtaa] jonka hallitus ottaa vakavasti, ja muun muassa siksi poliisille on annettu merkittävästi lisää resursseja nyt päätöksissä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys pakolaiskiintiön nostamisesta (Krista Mikkonen vihr)

Suullinen kysymys SKT 58/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava kysymys, edustaja Mikkonen.

Keskustelu

16.47 **Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa puhemies! Hallituksen puoliväliriihestä tuli ulos monia odotettuja päätöksiä, vaikkakin ne pääosin olivat kosmeettisia paikkauksia aiemmin tehtyihin rajuihin leikkauksiin. Yksi ennalta odotettu päätös jäi kuitenkin puuttumaan: pakolaiskiintiön nosto. Maailmassa on pakolaisia nyt enemmän kuin koskaan. Lukuisat ihmiset joutuvat jättämään kotinsa sotien ja kriisien vuoksi. Kun kysyin syksyllä 2016 pakolaiskiintiön nostamisesta, te, ministeri Risikko vastasitte, että se voidaan tehdä, kun turvapaikanhakijoiden määrät tasaantuvat ja ovat hallinnassa. Nyt määrät ovat olleet alemmalla tasolla ja hallinnassa jo pitkään. Te kerroittekin ennen puoliväliriihen alkua, että tulette siellä esittämään Suomen pakolaiskiintiön nostamista 300:lla. Kysynkin teiltä, ministeri Risikko: esittekö pakolaiskiintiön nostoa puoliväliriihessä, minkä kokoisena, ja millainen keskustelu siitä käytiin?

16.48 **Sisäministeri Paula Risikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten kysyjä kertoi, niin todella silloin ennen puoliväliriihtä esitin tätä ja myöskin puoliväliriihessä tämä käsiteltiin. Tässä vaiheessa sitä muutosta ei nyt tehdä, mutta tähän palataan. Se on edelleen tavoitteena. Suomessa on hyvin moni ottanut kantaa siihen, että kun tämä tilanne rauhoittuu turvapaikanhakijoiden suhteen, niin tähän palataan. Suomessahan oli vuosina 2013—2014 pakolaiskiintiö 1 050 — se on muuten ollut pitkään se 750. Vuonna 2015 meille tuli hyvin paljon turvapaikanhakijoita, ja se on pysynyt nyt sitten siinä 750:ssä. Mutta kun tämä tilanne on rauhoittumassa, tätä on aika arvioida myös Suomessa, koska nämä henkilöt, jotka saavat sen pakolaisstatuksen, ovat juuri niitä henkilöitä, jotka eniten sitä apua tarvitsisivat, ja heidän pakolaisuustarpeensa ja turvapaikanhakutarpeensa arvioidaan YK:n toimesta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pari kolme lisäkysymystä. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat sellaisen esittää, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

16.49 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minua ihmetyttää, että milloin tämä aika sitten tulee, kun tiedämme, että nyt todellakin nämä turvapaikanhakijoiden määrät ovat laskeneet ja hallinnassa ja kuitenkin tarve pakolaisten määrän lisäämiseen on suuri maailman tilanteesta johtuen. Me kaikki haluamme auttaa kodistaan pakenemaan joutuneita ensisijaisesti paikan päällä ja vähentää tarvetta vaarallisille matkoille ja ihmissalakuljetuksille, ja juuri sen takia pakolaiskiintiön nostaminen on tarpeen.

Suomella on varaa auttaa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia ihmisiä. Tätä mieltä ovat lukuisat suomalaiset, aivan kuten ministerikin totesi. Esimerkiksi presidentti Halonen, arkkipiispa Mäkinen ja talousprofessori Korkman ovat ottaneet asiaan kantaa. Myös pääministeri Juha Sipilä on sanonut, että sodasta pakenevia pitää auttaa. Kysynkin teiltä, ministeri Risikko: milloin tämä asia tulee käsittelyyn, ja milloin tulee päätöksiä pakolaiskiintiön nostamisesta?

16.50 **Sisäministeri Paula Risikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tätä asiaahan me käsittelemme ja arvioimme koko ajan. Aivan niin kuin olen todennut: kun tilanne tästä rauhoittuu, ja nyt se näyttää olevan rauhoittumaan päin. Tilanne kuitenkin on se, että me emme tiedä, mitä Turkissa tapahtuu. Jos Turkki esimerkiksi sanoo sopimuksensa irti näistä, mitä he ovat sopineet EU:n sisällä, niin tilannehan Suomessa on aivan toisin. Eli kun me mietimme sitten ensi vuoden budjettia, niin ensi vuoden budjettiriihessä me varmasti tulemme jälleen arvioimaan tämän asian. Tämä vuosihan on nyt jo sovittu, mutta kysymys on ensi vuodesta, ja varmastikin syksyllä palaamme tähän.

16.51 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Euroopan unionissa tehty linjaus turvapaikanhakijoiden sisäisistä siirroista osoittautui hyvin epäonnistuneeksi ratkaisuksi. Hyvin harvat maat edes käytännössä näitä sitoumuksiaan toteuttivat. Sen sijaan juuri tämä kiintiöpakolaisjärjestelmä on huomattavasti hallitumpi ja parempi humanitäärisen maahanmuuton muoto ja näiden suurten pakolaismäärien ja turvapaikanhakijamäärien auttamisen muoto, ja sen vuoksi nimenomaan sitä tulisi suosia koko Euroopan unionissa. Kysynkin nyt teiltä: onko hallitus ja oletteko te näissä ministerineuvoston kokouksissa voimakkaasti ottanut tätä esiin, koska meillä on monta Euroopan unionin maata, jotka eivät käytännössä ota kiintiöpakolaisia ollenkaan, eli pystytäänkö Euroopan unionin tasolla [Puhemies koputtaa] tätä määrää lisäämään?

16.52 **Sisäministeri Paula Risikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä tästä on puhuttu monessakin kokouksessa. Myöskin, kun puhuitte näistä sisäisistä siirroista, niin nyt pitää muistaa se, että kun on kiintiöity näitä sisäisiä siirtoja myös Suomelle, niin Suomi on muuttanut sisäisten siirtojen kategoriassa sitä, että saadaan uudelleensijoittamisen kategoriasta niitä ihmisiä, jotka ovat juuri siellä leireillä, jotka kaikkein eniten tarvitsevat. Me olemme käyneet jo neuvottelun siitä, että me pystyisimme ottamaan sieltä leireiltä tässä kategoriassa, mikä kuuluu sisäisiin siirtoihin. Meillähan on sisäiset siirrot, siten on uudelleensijoittamiset, ja sitten on pakolaiset ja sitten on vielä tänne kävelevät turvapaikanhakijat. Näissä kaikissa Suomi on tehnyt valtavasti työtä, ja me olemme myöskin patistaneet muita, että tehkääpäs te muutkin nyt sitä, mitä me olemme tehneet, auttaneet ihmisiä, mutta myöskin patistaneet muita, että kyllä pitää huolehtia muitten, että se ei voi olla niin, että vain aktiivisimmat maat [Puhemies koputtaa] tekevät sitä.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys veteraanien palveluista (Kalle Jokinen kok)

Suullinen kysymys SKT 59/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava kysymys, edustaja Jokinen.

Keskustelu

16.53 **Kalle Jokinen kok:** Arvoisa herra puhemies! Tänään siniristiliput hulmuavat keväisessä tuulessa, kun vietetään 30. kertaa kansallista veteraanipäivää. Hyvin nöyrällä kiittollisuudella ja suurella kunnioituksella tämä sali suhtautuu veteraanisukupolven työhön, ja sen vuoksi eduskunta on päättänyt lisätä veteraanien kotiin vietäviin palveluihin 40 miljoonaa euroa.

Tänään tuolla kansallisessa veteraanijuhlissa nousi kommentteja ja huolta siitä, että hyvin moni veteraani asuu kotona omaishoitajien tuen turvin. Siihen liittyy kysymyksiä, miten järjestetään omaishoitajille hetki taukoa hoitaa omia asioita, ehkä viettää muutama vapaapäivä, ja myöskin suodaan veteraanille hetki vaihtelua tilapäishoitopaikassa. Huomaan, että kyseinen ministeri puuttuu aitiosta, mutta haluan silti osoittaa kysymyksen valtioneuvostolle, koska pidän tätä niin tärkeänä asiana: aiotaanko varmistaa, että on riittävästi tilapäishoitopaikkoja veteraaneille, jotta myös omaishoitajien jaksaminen turvataan? [Stefan Wallin: Tämä on tärkeä kysymys!]

16.54 **Sisäministeri Paula Risikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeä päivä. Tämä päivä kunnioittaa nimenomaan veteraaneja ja myöskin niitä, jotka ovat menettäneet henkensä.

Mutta te puhuitte nimenomaan niistä kotiin vietävistä palveluista, ja on aivan totta, että ollaan lisätty sitä rahoitusta. Me olemme myöskin lisänneet omaishoitajien rahoitusta kaikkiaan. Nyt on myöskin se, miten varmistetaan niitä hoitopaikkoja: On lisätty sitä, että myöskin nämä veljeskodit, joita vielä tällä hetkellä on, voivat sitten olla varmistamassa näitä tällaisia vuorohoitaja. Mutta on myöskin niin, että kunnissa on mahdollisuus, että niissä olisi tällainen koordinaattori, joka katsoo, että varmasti löytyy näitä vuorohoitopaikkoja.

Olemme kehittäneet tässä hallituksessa myös perhehoitoa. Eli ei aina tarvitsisi olla niin, että omainen joudutaan viemään johonkin laitokseen välillä, jotta omaishoitaja saa vapaa-päivän, vaan sinne kotiin [Puhemies koputtaa] vietäisiin sitä palvelua.

Tätä asiaa nimenomaan on kehitetty.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

2.5. Suullinen kysymys jakamistaloudesta (Stefan Wallin r)

Suullinen kysymys SKT 60/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava kysymys, edustaja Wallin.

Keskustelu

16.55 **Stefan Wallin r:** Arvoisa puhemies! Työ- ja elinkeinoministeriön helmikuussa julkaiseman selvityksen mukaan jakamistalous on kasvava ala Suomessa, varsinkin tulevaisuudessa, ja totta on se, että jakamistalous on tulevaisuutta. Sen suosio kasvaa tasaisesti kansan parissa, mutta lainsäädäntö ei pysy perässä. Näin ollen aika monet alat toimivat tällä hetkellä lainsäädännön eräänlaisella harmaalla vyöhykkeellä, eivätkä ne saavuta siten täyttä potentiaaliaan. Suomen tulisi olla proaktiivinen ja uusia lainsäädäntöään ja rakenteita, jotta eri tahojen oikeudet ja velvollisuudet olisivat selkeät. Myös verotusta tulisi uudistaa. Mutta, arvoisa hallitus, kävikö tässä nyt niin, että puolivälitarkastelussa ei tehty tähän asiaan liittyen uusia avauksia laisinkaan?

16.56 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Wallin on täsmälleen oikeassa. Jakelutalous tulee olemaan erittäin merkittävä. Sen rooli korostuu. Meillä on selkeästi ongelma, että lainsäädäntö ei ole pysynyt mukana tässä kehityksessä. Tämä tulee vastaan useilla eri sektoreilla, ja hallitus puoliväliriihessä on käynyt keskustelun tästä. On kartoitusta menossa, missä ovat nämä ongelmat. Meillä on normien purkua, meillä on byrokratian purkua, jotka kaikki omalta osaltaan myös liittyvät tähän kokonaisuuteen. Me olemme ilmoittaneet myös siitä, että hallitus lähtee tekemään tekoälyohjelmaa, joka on yksi osa siitä, että tullaan luomaan tätä olosuhdetta ja myös käymään läpi sen osalta kaikki se lainsäädäntö, joka mahdollisesti on esteenä näitten hankkeitten eteenpäinviemisessä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri Vehviläinen, nyt lyhyesti.

16.57 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Jatkan sen verran, että puoliväliriihessä tehtiin päätös uudistamisen kokonaisuuteen liittyen siitä, että me haluamme luoda mekanismeja, joilla Suomesta tehdään maailman paras kokeilu- ja innovaatioympäristö vuonna 2025. Tämä alustatalousasia liittyy siihen, eli meidän pitää nopeasti pystyä löytämään mekanismeja, joilla puretaan lainsäädännöllisiä esteitä, jotta nämä innovaatiot pääsevät eteenpäin. Me otimme kolme erityisaluetta, joissa voitaisiin näitä kokeiluja erityisesti tehdä. Alustatalouden osalta [Puhemies koputtaa] haluan mainita kiertotalouden, tekoälyn ja sitten työllistämiseen liittyvät kokeilut.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

2.6. Suullinen kysymys työvoiman saatavuuden turvaamisesta (Olavi Ala-Nissilä kesk)

Suullinen kysymys SKT 61/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava kysymys, edustaja Ala-Nissilä.

Keskustelu

16.58 **Olavi Ala-Nissilä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kysyn positiivisesta rakenne-
muutoksesta. Hallituksen kehysriihi onnistui hyvin, ja tekemisen meininki jatkuu nyt koko
vaalikauden — voimme olla siitä varmoja.

Tässä sanottiin, että on syntynyt 34 000 uutta työpaikkaa, ja lähdetään siitä, että Varsinais-Suomessa voisi syntyä 30 000 työpaikkaa ensi vuosikymmenen puoliväliin mennessä. Lapissa on myöskin kova myönteinen pöhinä. Hallitus teki tässä nyt joitain ratkaisuja työvoiman liikkuvuuden suhteen, päivärahataratkaisujen suhteen ja niin edelleen. Toisaalta tarvitaan edelleen lisätoimia, muun muassa jotta syntyy tällainen osaamisen platformi tuonne Lounais-Suomeen, ja silloin varmaan on kysymys myöskin diplomi-insinöörikoulutuksesta ja muista. Miten hallitus ei ymmärrä nyt jatkaa näitä — mitä se aloitti jo viime vuonna — positiivisen rakennemuutoksen pilotteja: mahdollisuutta, jolla saadaan paitsi ministeri Orpon ja meidän kotimaakunta mutta myös koko muukin Suomi mukaan tähän nousuun?

16.59 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus haluaa varmistaa sen, että Suomen talouden kasvu ei jää osaavan työvoiman puutteesta kiinni. Siihen liittyen hallitus on käynnistänyt selvityshenkilöitä, jotka tähtäävät siihen, että voimme varmistaa osaamisen muun muassa siellä Lounais-Suomessa, missä sekä telakka- että autoteollisuus vahvasti tällä hetkellä työllistävät ihmisiä. Tähän kokonaisuuteen liittyen meillä on kaksi selvityshenkilöä, Jari Jokinen, joka jo raporttinsa jätti, ja samoin sitten Esko Aho, joka tekee enemmän teollisuuden tarpeiden näkökulmasta. Näiden pohjalta hallitus sopi puoliväliriihessä, että lisätalousarvio-käsittelyn yhteydessä käymme läpi nämä osajatarpeet ja siihen liittyvät koulutustarpeet ja teemme päätöksiä, jotta voimme turvata sen, että meillä on mahdollisuus koulutuksen keinoin ja myös muun muassa työvoiman liikkuvuuden keinoin huolehtia osaavasta työvoimasta.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.7. Suullinen kysymys kuntotarkastuksista (Pentti Oinonen ps)

Suullinen kysymys SKT 62/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä yksi kysymys. Edustaja Oinonen.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Keskustelu

17.00 **Pentti Oinonen ps:** Arvoisa puhemies! Esitän kysymyksen ministeri Tiilikaiselle. Viime aikoina on julkisuudessa puhuttu runsaasti omakoti- ja pientalojen home- sekä kosteusvaurioista. Samaten esillä ovat olleet myös muiden julkisten rakennusten, kuten koulujen, home- ja sisäilmaongelmat. Asuinkiinteistöjen kuntotarkastuksilla pyritään kiinnittämään pientalojen ja kiinteistöjen omistajien ja erityisesti kiinteistökauppatilanteessa myyjinä ja ostajina olevien yksityishenkilöiden huomiota kaupan kohteena olevan rakennuksen kuntoon. Kuntotarkastus muiden muassa parantaa niin sanottua elinkaariajatteluun pohjautuvaa kiinteistöjen kunnossapitoa sekä ennaltaehkäisee kiinteistökauppariitojen syntymistä. Ministeri Tiilikainen, aikooko hallitus reagoida tai puuttua nykyiseen kuntotarkastusten sisältöjen laatuun, tarkastajien pätevyysvaateisiin ja vahingonkorvausvastuusiin, jotta tarkastusten sisällöstä tulisi nykyistä luotettavampi asunnon kunnon selvittämissä?

17.01 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Oinonen ottaa erittäin tärkeän asian esille, koska valtaosalla meistä suomalaisista se asunnon hankinta on varmasti elämän suurin investointi, jossa on sitten varallisuutta tavattoman paljon kiinni. Ja silloin, kun kauppaa tehdään, kyllä sekä myyjällä että ostajalla täytyisi olla yhtenevä käsitys siitä, missä kunnossa se asuinkiinteistö on, jottei tule pettymyksiä myöhemmin. Tässä mielessä se ulkopuolinen tarkastaja on hyvä pyytää paikalle.

Nyt kysyitte sitä, miten voidaan varmistaa, että tällainen ulkopuolinen kuntotarkastaja on riittävän pätevä tekemään sen puolueettoman arvion. Tietysti tavoitteena ei voi olla luoda lisää byrokratiaa, mutta kyllä tämä ongelma on niin iso, kuten kuvasitte, ihmisen kannalta merkittävä, että tätä on syytä pohtia vakavasti, olisiko asetettava rima näille kuntotarkastajille.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

3. Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle: Finanssipolitiikan valvonnan vaalikauden 2015-2018 puoliväliraportti

Kertomus K 18/2016 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 3/2017 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 3/2017 vp.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Keskustelu

17.02 **Eero Heinäluoma sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle finanssipolitiikan valvonnan vaalikauden 2015—2018 puoliväliraportista. Tämä menettelyhän on tärkeä osa sitä talouden ohjauksjärjestelmän korjausta, joka käynnistettiin Kreikan rahoituskriisin jälkeen, siis vuoden 2010 jälkeen. Yksi havaintohan oli, että hallitukset eivät kaikissa maissa antaneet luotettavaa, totuudenmukaista kuvaa valtion ja julkisen talouden tilanteesta. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Tämän johdosta sitten EU:ssa tehtiin eräitä korjaushankkeita, ja niiden mukaisessa menettelyssä nyt sitten tässä olemme. EU-sääntöjen mukaisesti riippumaton, hallituksesta riippumaton, taho tekee selvityksen, miten hallituksen finanssipolitiikka on toteutumassa. Tämän työn tarkastusvirasto on nyt tehnyt.

Tarkastusvaliokunta on taas sitten puolestaan käynyt lävitse paitsi tämän tarkastusviraston raportin ja sen taustatiedot myös sitten ulkopuolisia asiantuntijoita tämän raportin havaintojen oikeutuksesta ja asian osuvuudesta. Tässä valtiontalouden arvioinnissa ja finanssipolitiikan arvioinnissa eräät havainnot ovat viraston mukaan kiistattomia.

Ensinnäkin virasto on päätenyt siihen, että julkisen talouden tasapainottamistoimet ovat sinällensä hallituksella oikeansuuntaisia. Mutta virasto päätyy raportissaan siihen huolestuttavaan havaintoon, että kaikkia näitä asetettuja tavoitteita ei nyt tiedossa olevilla ennusteilla ja tehdyillä päätöksillä tulla saavuttamaan ja että erityisesti tämä 72 prosentin työllisyystavoite ei ole toteutumassa. Sama koskee myös valtiontalouden alijäämälle asetetussa tavoitteessa onnistumista.

Virasto päätyy siihen, että vakaas- ja kasvusopimuksen osalta ollaan tilanteessa, jossa tämän sopimuksen niin sanotun korjaavan osan velkakriteeri on rikkoutumassa. Lisäksi virasto päätyy myös tähän, että tämän rakenteellisen jäämän — vähän vaikea käsite, mutta se on tärkeä termi — keskipitkän aikavälin tavoitteita myöskään ei olla saavuttamassa. Valiokunnan oma johtopäätös on, että nämä keskeiset havainnot vastaavat sitä informaatiota, jonka myös valiokunta asiantuntijakuulemisessaan on saanut. Erityisesti valiokunta painottaa talouskasvun ja työllisyyden merkitystä suhteessa näissä taloustavoitteissa onnistumiseen.

Työllisyyden kehitys, niin kuin tässä salissa moneen kertaan on todettu, on aivan ratkaiseva. Korkea työttömyysaste on tietysti ollut ja tulee olemaan rasite julkiselle taloudelle. Kun tätä 72 prosentin työllisyystavoitetta ei nyt ennusteiden mukaan olla saavuttamassa, se tarkoittaa, että julkisen sektorin velkaa ja alijäämää koskevien tavoitteiden saavuttaminen käy loppuvaalikauden aikana vaikeaksi. Siksi tarvitaan kyselytunnillakin esillä olleita konkreettisia toimia työllisyyden vahvistamiseksi myös tämän vaalikauden aikana.

No sitten valiokunnan yksi havainto on, että sinällensä edes paluu normaaliin kasvuun — mikä se normaali nyt sitten on, oletetaan, että se olisi vaikka 2 prosenttia — ei muuta tätä perushuolta julkisen talouden tilanteesta. Tähän liittyvät ennen muuta tiedossa olevat väestön ikääntymiseen tulevat lisämenopaineet ja tästä aiheutuva enemmän tai vähemmän kuuluisa kestävyysvajekeskustelu.

Sitten tiedossa on, että pitkällä aikavälillä talouskasvu kaikkialla länsimaissa, erityisesti Euroopassa, näyttää olevan hitaampaa kuin mihin aikaisempina vuosikymmeninä olemme tottuneet. Valiokunnan yksi johtopäätös, joka antaa sekin aiheen huolellisuuteen, on, että kansainvälisen talouden kehitys pysyy erittäin epävarmana. Siitä huolimatta nyt juuri viime vuoden ja tämän vuoden osalta kansainvälinen talous ja eurooppalainen talous on tuon

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

pitkän finanssikriisivaiheen jälkeen sillä tavalla vahvistunut, että se antaa myös parempaa pohjaa Suomen talouden kehitykselle.

Tähän julkisen talouden vahvistamiseen on tietysti kaksi isoa reittiä. Toisaalta on tulojen lisäys. Tulojen lisäyksessä on kysymys työllisyyden kehityksestä, talouskasvusta, sen mukanaan tuomista tuloista ja sitten tietysti myös veropolitiikasta. Tätä puolta valiokunta ei tarkemmin käynyt lävitse. Toinen puoli on sitten menohallinta. Valiokunta ei myöskään yksityiskohtaisesti käynyt tätä menopuolen kehitystä lävitse vaan keskittyi sen toteamiseen, että lisätoimia tullaan tällä alueella tarvitsemaan.

No hallitusohjelma on asettanut sektorikohtaiset tavoitteet rahoitusaseman, koko julkisen talouden rahoitusaseman, tasapainottamiseen tämän vaalikauden loppuun menneessä. Nämä tavoitteet koskevat yhtä hyvin valtiontaloutta, kuntataloutta kuin myös työeläkerahastointia. Näistä tavoitteista tosiaasia on, että julkisen talouden tila jää heikommaksi, kuin mitä on tavoiteltu, ennen muuta valtion alijäämäisyyden vuoksi. Työeläkepuolella tultaneen saavuttamaan asetetut tavoitteet, ja myös kuntapuolen kehitys on sellainen, että sielläkin on tapahtunut velkaantumisen rauhoittumista ja paikallishallinnon alijäämien kasvu on vähintäänkin pysähtynyt. Mutta edelleenkin tulee alijäämää, ja sekin tietysti lisää tätä koko velkataakkaa. Yhtä selvää on, että nämä väestön ikääntymispaineet kohdistuvat voimakkaammin juuri kuntatalouteen, jatkossa mahdollisesti maakuntatalouteen, ja tässä avainasemassa on sellaisten uudistusten tekeminen, jotka johtaisivat sitten menokehityksen parempaan hallintaan.

Valiokunta on käynyt lävitse erityisesti tärkeintä näistä uudistuksista. Se on tämä sosiaali- ja terveystalouden uudistus. Niin kuin täällä on todettu eri yhteyksissä, siinä tavoitteena on, ei arviona vaan tavoitteena, että se voisi tuoda 3 miljardia pienemmän kustannuskehityksen kuin ilman näitä toimia. Valiokunnan havainto on, että sote-uudistuksen kustannuksiin liittyy erittäin merkittävä epävarmuus ja siinä on myös riski kustannusten noususta, ei kustannusten laskusta. Siirtymävaiheessa kustannuksia joka tapauksessa aiheutuu palkkojen harmonisoinnista ja myös merkittävistä tietojärjestelmäinvestoinneista. Lyhyellä aikavälillä lisääntyvät kustannukset ovat varma asia, mutta riskinä on, että vähän pidemmällä, jo keskipitkälläkin aikavälillä kustannuslisäyksiä tulee myös erityisesti liittyen tähän valinnanvapauslainsäädäntöön kansainvälisten esimerkkien mukaisesti. Tästä voi seurata, että valtio pakon edessä joutuu myöntämään harkinnanvaraista lisärahoitusta maakunnille. Valiokunta katsoo, että hallituksen tulee laatia konkreettinen suunnitelma, jolla julkinen talous saadaan tasapainoon hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Valiokunta tässä yhteydessä korostaa erityisesti sote-uudistuksen toteutukseen liittyviä riskejä, jotka tulisi ottaa paremmin huomioon jatkovalmistelussa.

Sitten valiokunta kävi erikseen lävitse korkotason nousun vaikutuksia julkiseen talouteen. Ennustehan on, että euroalueen korot pysyvät kohtuullisen matalalla ja ovat tähänkin mennessä pysyneet paljon pidempään matalalla kuin mitä vielä joku vuosi sitten ajateltiin, matalammalla kuin mikä on ollut korkotaso ennen tätä finanssikriisiä. Sitten paradoksi tässä on, että alhaisen korkotason vaikutus julkisyhteisöjen rahoitusasemaan kokonaisuudessaan on ollut alijäämää suurentava. Kun tietysti nopeasti ajattelee, että korkojen lasku olisi edullinen velallisille, niin julkisen talouden kokonaisuudessa vaikutus on ollut toisenlainen, ja tämä johtuu työeläkerahastoinnista. Kun työeläkerahastoinnilla on niin suuri vaikutus tähän koko julkisyhteisöjen rahoitusasemaan, niin alempi korkotaso on tuonut merkittävän heikennyksen työeläkerahastoinnin tuottoihin. Valiokunnan saaman arvion mukaan korkotason nousu 1 prosenttiyksiköllä puolestaan lisäisi julkisyhteisöjen, lähinnä työelä-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

kerahastojen, omaisuustuloja noin miljardilla eurolla samalla, kun julkisyhteisöjen korkomenot kasvaisivat noin 0,5 miljardia euroa. Johtopäätös tästä on, että korkotason nousu, joka ennemmin tai myöhemmin on edessä, tarkoittaa erityisen suuria pulmia juuri valtion ja myös kuntatalouden kannalta ja niihin pitäisi valtiollisen ja kuntapäätäjän etukäteen varautua. Tällä kehityksellä on merkitystä tietysti senkin takia, että tämä työeläkerahastojen ylijäämäisyys on ollut se tekijä, joka on turvannut meille tähän saakka Euroopan unionin säännöissä asetetun julkisyhteisöjen 3 prosentin alijäämä säännön noudattamisen — tämä siis aikana, jolloin valtiontalous ja paikallishallinto ovat olleet voimakkaasti alijäämäisiä.

Sitten valiokunta kävi erikseen lävitse verotukia ja verojärjestelmän kokonaisuutta, koska siitä on käyty paljon julkista keskustelua. Siihen on liittynyt myös paljon uutta, ainakin julkisuuteen tuotuna uutta tietoa, muun muassa Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen asiaa koskevaa selvittelyä. Lisäksi VTV:n suosituksissa on todettu, että verojärjestelmää tulisi arvioida kokonaisuutena. Tässä yhteydessä myös verotukien käyttöä ja vaikuttavuutta tulisi arvioida suunnitelmallisemmin.

Valiokunnan asiantuntijakuuleminen antaa aiheen muutamaa varovaiseen havaintoon ja huolellisuuteen asian käsittelyssä. Ensinnäkin näissä verotuissa on kysymys poikkeamasta verotuksen normaalista rakenteesta. Valiokunnan havainto kaikesta saamastaan selvityksestä on, että verotukien käyttöönottoon ja niiden mitoittamiseen vaikuttaa hyvin monenlaisia syitä. Ne voivat liittyä sosiaalipolitiikkaan, vähävaraisten tukemiseen, ne voivat liittyä työllisyyden tukemiseen, ne voivat liittyä Suomen kustannustasoon kansainvälisessä kilpailussa ja tähän liittyen yritysten sijaintipäätöksiin, moniin muihinkin asioihin, vaikkapa ympäristötavoitteisiin.

Valiokunta halusi erikseen sanoa, että osa näistä verotuista on varsin teoreettisia laskelmia siitä, mitä alennettu verokanta vaikuttaa normaaliin korkeampaan verokantaan verrattuna, näin erityisesti arvonlisäverotuksen osalta. Tällaisia laskennallisia verotukia ovat esimerkiksi ruuan, ravintoloiden, kirjojen, lääkkeiden ja matkustamisen alennetut verokannat, samoin verovapaat osingot tai huojennukset energiaverotuksessa ja perintöverotuksessa, joten tätä keskustelua käytäessä on aihetta huolellisesti katsoa lävitse kutakin verotukea myös erikseen. Valiokunta katsoo, että verotuksen toimivuutta arvioitaessa tulee huomioida kaikkia näitä näkökohtia sekä hyödyntää eri tutkimuksista saatavaa tietoa verotuksen vaikutuksista esimerkiksi tulonjakoon, työllisyyteen, talouskasvuun ja yritysten sijoittautumiseen Suomeen.

Kun hallitus ei tehnyt tuossa kehysriihessään päätöksiä verotukien kohtalosta tai uusia päätöksiä niiden uudelleen suuntaamisesta, josta edellä kyselytunnilla kuulumme, ilmeisesti sen taustalla ovat ne samat havainnot, joita valiokunta omassa työssään teki, että kun näitä lähtee katsomaan yksityiskohtaisemmin, niin se ensi-innostus asian selkeästä ja helposta hoitamisesta huomattavasti laantuu. Valiokunnan kannalta kuitenkin tultiin kahteen johtopäätökseen. Ensimmäinen on se, että kun otetaan uusia verotukia käyttöön, olisi aina arvioitava, ovatko verotuen tavoitteet perusteltuja ja saavuttaako verotuki sille asetetut tavoitteet. Toisekseen valiokunta piti tärkeänä myös voimassa olevien verotukien vaikuttavuuden arviointia, jotta tehottomiksi havaittuja tukia olisi mahdollista myös karsia.

Sitten lopuksi muutama sana vielä näiden EU:n finanssipoliittisten sääntöjen toimivuudesta ja läpinäkyvyydestä. On tarve kehittää EU:n sääntöjen toimivuutta. Valiokunta ottaa tähän ja näiden sääntöjen läpinäkyvyyteen liittyvän kannan. Tämä vastaa myös sitä, mitä hallitus sääntöjen uudistamisen yhteydessä EU-keskusteluissa on lausunut. Erityisen ongelmallinen on tämä rakenteellisen jäämän kriteeri, kun se on teoreettinen ja koskee keski-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

pitkän aikavälin tavoitetta. Sitten valiokunta totesi, että Suomella on tämä riski jälleen kerran, että sääntöjä joudutaan rikkomaan. Ennen kaikkea se koskee velan määrää, ja tämä riski on havaittu jälleen kerran ennakoivassa tarkastelussa. Toistaiseksi olemme kuitenkin kyenneet aina loppuvaiheessa parempaan. Katsotaan, miten käy tänä keväänä. Valiokunta päätyi siihen yksimieliseen kannanottoon, että on kuitenkin Suomen etu, että vakaata finanssipolitiikkaa edistäviä sääntöjä noudatetaan. Tätäkin keskustelua säännönmukaisin välein käydään, mutta pienen maan kannalta on turvallisempaa olla asetettujen yhteisten sääntöjen oikealla puolella kuin väärällä puolella. Tämähän on ollut Suomen EU-jäsenyyden pitkä linja. Sitten jää erikseen kysymys siitä, missä määrin tarvitaan koko EU:n talouspolitiikan pohdintaa erityisesti suhdannemielessä. Tätä keskustelua akateemikot ovat jo pitkään käyneet.

Valiokunnan mietintö oli kokonaisuudessaan yksimielinen. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puheenvuoro kesti sekunnilleen 15 minuuttia.

17.18 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Olisi toki ollut mielenkiintoista kuulla nuo vastauspuheenvuorot, kun kaksi sosiaalidemokraattien kansanedustajaa olisi halunnut vastauspuheenvuoron edustaja Heinäluoman puheenvuoroon, mutta ehkä he pääsevät haastamaan Heinäluomaa myöhemmin tuosta hänen puheenvuorostaan.

Finanssipolitiikasta on hyvä käydä keskustelua, ja toki toivoisi, että salissa olisi enempikin väkeä eri valiokunnista, missä näitä asioita käsitellään. Itse valtiovarainvaliokunnassa olen saanut tällä kaudella olla, ja on tärkeää, että hallitus on pitänyt kiinni tiukasta finanssipolitiikastaan. 10 miljardin talousohjelma ja 4 miljardin säästöohjelma, jotka on kirjattu, ovat sellaisia tavoitteita, että niistä väistämättä on pidettävä kiinni, esimerkiksi näihin valiokunnan puheenjohtaja Heinäluoman edellä esille nostamiin huoliinkin viitaten.

Niin kuin hän totesi, tavoitteita, joita hallitusohjelmassa on asetettu, esimerkiksi työllisyystavoite 72 prosenttia, ei olla nykyisillä toimenpiteillä saavuttamassa, vaikka lisätoimenpiteitä tällä viikolla tämän asian edistämiseksi onkin tehty. Jos esimerkiksi korkotasoa lähtee nousuun, niin kuin tässä valiokunta on yhtenä osana sitä käynyt läpi, niin korkojen nousu esimerkiksi 5 prosenttiyksiköllä tarkoittaisi jo yksin 5 miljardin lisämenoja ja 1 miljardin lisämenoja kuntatalouteen. Ne ovat merkittäviä muutoksia, ja niihin tietysti täytyy varautua. Kun nyt euroalue on kasvanut nelisen vuotta, niin meillä kuitenkin Suomessa talouskasvu on laahannut perässä ja olemme vasta nyt tämän hallituksen aikana saaneet aikaiseksi tuon talouden käänteen.

Eli talouden suunta on saatu muuttumaan, talous on kääntynyt loivalle kasvu-uralle. Työpaikkoja syntyy lisää. Tuossa edellä kyselytunnilla työministeri Lindström kertoi tuoreimpia tietoja esimerkiksi työttömyyden vähenemisestä pitkäaikaistyöttömien kohdalla. Ne ovat sellaisia myönteisiä signaaleja, joita nyt on tullut. Kun katsomme muita indikaattoreita, niin myönteisiä viestejä tulee niin kuluttajien kuin yrittäjienkin taholta. Niitä ei pitkään aikaan Suomessa ole kuultu, mutta nyt onneksi viimeisen vuoden aikana on kuultu ja yhä uusia tämän kevään aikana.

Valiokunnan puheenjohtaja Heinäluoma peräänkuulutti konkreettisia toimia työllisyyden vahvistamiseksi, ja hyvä, että joitain toimenpiteitä nyt saatiin lisää tähän koriin. Tuossa puoliväliriihessä liikkumavara oli hallituksella pieni, ja sen takia näitä painopisteitä oli

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

vain nuo kolme: Osaaminen, koulutus, innovaatiot, esimerkiksi peruskoulun tasa-arvoa, ammattikoulu-uudistus, Suomen Akatemia ja muut, jotka olivat näitä saajapuolen tahoja. Turvallisuus, joka on yhteisesti varsin laajasti tässä salissa tunnustettu. Lisäpanostuksen tarve poliisiin, suojelupoliisiin, Rajavartiolaitokseen, Puolustusvoimiin. Mutta sitten tämä työllisyys ja uudistukset, joita edustaja Heinäluoma valiokunnan puheenjohtajana, ja valiokuntakin, peräänkuulutti, ja siellä tiettyjä toimenpiteitä tuli. Toivottavasti esimerkiksi päivähoitomaksujen alentaminen vaikuttaa työllisyyteen sillä tavalla kuin on tavoiteltu.

Lisää kuitenkin varmasti näitä kasvua tukevia toimia tarvitaan, ja seuraava paikka niille on syksyllä, kun ensi vuoden talousarviota tehdään. Itse pidän tärkeänä sitä, että lisätoimenpiteet kohdennetaan ennen muuta juuri työllisyyden vahvistamiseen, niin että tuohon 72 prosentin työllisyystavoitteeseen päästäisiin ja sitä kautta saataisiin talous vakaammalle pohjalle. Onneksi merkit nyt paremmasta ovat ilmassa. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Jaaha, nyt ilmeisen aito konfrontaatio on syntymässä, [Ben Zyskovicz: Toivottavasti rauhanomainen!] elikkä vastauspuheenvuoro, edustaja Kiuru.

17.23 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä kiitän siitä, että on mahdollisuus myöskin käydä isompaa talouspoliittista keskustelua tämän tärkeän asiakirjan raameissa. Uskon, että tähän samaan ajatukseen yhtyy myös valiokunnan puheenjohtaja Eero Heinäluoma, jolla varmasti oppositiokansanedustaja Eero Heinäluomana olisi paljon lisättävää vielä tuohon tarkastusvaliokunnan pohjaan.

Olemme työstäneet tätä myös valtiovarainvaliokunnassa, jossa on kiinnitetty huomiota siihen, että nämä toimet, joita hallitus on tekemässä, "eivät ole kuitenkaan toteutumassa suunnitellun laajuisina, tai ne eivät vaikuta riittävän ajoissa". Minusta tämä viesti on aika kova siltä osin, että hallituksen isot tavoitteet eivät ole toteutumassa. Tavoite 72 prosentin työllisyysasteesta tulee jäämään näitten toimien jälkeen noin 70:een. Mutta myös samalta osin 110 000 uutta työpaikkaa: [Puhemies koputtaa] siitä on kasassa vasta 30 000, ja 5 000 tuli tässä alkuvuorokauden päätöksinä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro, ymmärsin, edustaja Lindtmanilla edustaja Heinosen puheenvuoroon, ja vasta tämän puheenvuoron jälkeen edustaja Zyskovicz saa näihin puheenvuoroihin vastauspuheenvuoron.

17.24 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän tästä mahdollisuudesta. Itse asiassa oma vastauspuheenvuoroni kyllä alun perin koski tätä valiokunnan puheenjohtajan esittelyä siltä osin, että olisin kysynyt, oliko se yksimielinen. Mutta muistinkin, että kyllä se oli.

Nimittäin tässä mietinnössä todetaan — jos oikein ymmärsin — ja jonka siis hallituspuolueet ovat yksimielisesti hyväksyneet, että vaikka talouskasvu palaisi normaaliin — oletetaan, että se on 2 prosenttia — niin siitä huolimatta nämä hallituksen alijäämä- ja työllisyystavoitteet eivät täyty. Ymmärsinkö oikein? [Pia Viitanen: Kyllä! — Eero Heinäluoma: Kyllä!] Jos ymmärsin oikein, mikä varmasti pitää paikkansa, koska se perustuu parhaaseen mahdolliseen tietoon, niin nyt olisi hyvä kysyä erityisesti hallituspuolueiden edustajilta, mihin tietoon pohjautui sitten pääministeri Sipilän tiistaina infossa esittämä arvio

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

siitä, että mikäli talouskasvu tulee 2 prosenttiin, niin kaikki hallituksen tavoitteet toteutuvat. Kysymys: kumpi on nyt tässä asiassa väärässä?

17.25 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten kyselytunnilla ja nytkin on todettu: Suomessa pitkästä aikaa talous kasvaa, työttömyys vähenee, työllisyys lisääntyy, myös pitkäaikaistyöttömyys on vähenemässä. [Krista Kiuru: Mihin nämä perustuvat?] Voidaan sanoa, että Suomen taloudessa on tapahtunut myönteinen käänne. [Krista Kiurun välihuuto] — En nyt, edustaja Kiuru, ota kantaa siihen, kenen ansiota se on. Mutta, kun kaiken tämän keskellä opposition viesti usein on se, että hallituksen politiikan suunta on väärä ja suuntaa on muutettava, niin herää kysymys, että jos nykyinen suunta on väärä ja se muutettaisiin, niin mitä se mahtaisi tarkoittaa. Se tarkoittaisi lisääntyvää työttömyyttä, vähenevää talouskasvua. Mielestäni nyt todellakin pitää keskittyä siihen — kun suunta on oikea — miten voimme vahvistaa tätä myönteistä suuntausta.

17.26 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt edustaja Zyskowicz kyllä käyttää sitä vanhaa juristien oppia, että selvitetään sotkut mutta samalla sotkeaan selvät asiat.

Se on selvä, että käänne taloudessa on tapahtunut. Se tapahtui 2015, myös työllisyysdesissä, [Krista Kiuru: Näin on, näin on!] ja syynä varmasti on yksityinen kulutus, niin kuin täällä näkyy, mutta varmasti tämä Euroopan elpyminen. Nyt aivan olennainen kysymys on, mikä liittyy tähän hallituksen politiikan suuntaan, että tästä käännteestä huolimatta hallitus ei saavuta näitä työllisyys- ja taloustavoitteita. [Pia Viitanen: Se on se pointti!]

Mitä tulee työttömyyteen, niin työttömyyden osalta käänne itse asiassa pysähtyi viime kesään. Tällä hetkellä maassa on Tilastokeskuksen mukaan enemmän työttömiä kuin viime heinäkuussa. Tämä on pysähtynyt. Sen jälkeen, kun edellisen hallituksen vaikutukset talouspolitiikkaan pysähtyivät, sen jälkeen käänne pysähtyi. Ja sen takia näitä päätöksiä tästä kehysriihestä olisi tarvittu, aitoja, niitä päätöksiä, joista hallitus itse puhui ennen kehysriihä — mutta tulokseksi tuli sinänsä hyvä päivähoitomaksujen alentaminen, mutta eihän se riitä. [Puhemies koputtaa] Nyt kysynkin: allekirjoitatteko te tämän arvion, mitä täällä tarkastusvaliokunnan mietinnössä todetaan?

17.28 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä VTV:n kertomushan on jo useita kuukausia vanha, ja talouden kuva muuttuu, totta kai. Ei VTV:kään tässä ole ennustaja sen kummemmin, mutta totta kai toimia tarvitaan edelleen, jotta tämä suunta voisi toteutua ja voi toteutua.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja ehkä ei maininnut tätä makrotaloudellisten epätasapainojen menettelyä, joka tässä todetaan liian vähällä huomiolla. Suomihan pääsi nyt siitä pois, on ollut koko ajan siinä mukana. Sinne jäivät muun muassa Ruotsi ja Saksa edelleen. Ja tästä Suomen maaraportista todetaan, että "Hallitus on toteuttanut määrätietoisia toimia talouden kilpailukyvyn parantamiseksi. Suomella ei näin katsota olevan aikaisemmin todettua makrotaloudellista epätasapainoa." Minusta tämä on positiivinen asia tässä kaikessa ja osaltaan kertoo siitä, että suunta on oikea ja mennään tavoitteita kohti.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä edustaja Räsänen.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

17.29 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä edustaja Lindtman kyseli, oliko tämä tarkastusvaliokunnan mietintö yksimielinen. Todellakin se oli yksimielinen, ja kiinnitän tässä huomiota erityisesti siihen, että tarkastusvaliokunta yksimielisesti totesi, että sote-uudistuksen kustannuksiin liittyy huomattavaa epävarmuutta ja jopa riski kustannusten noususta. Ja tähän on siinä mielessä merkittävää, että kestävyysvajeen umpeenkuromisen 10 miljardin euron tavoitteesta merkittävin yksittäinen rakenneuudistus on nimenomaan tuo sote-uudistus. Ja juuri äsken kyselytunnilla kuulumme, kun ministeri Orpo vakuutti, että tuo 3 miljardin euron tavoite on toteutumassa, mutta tarkastusvaliokunnan yksimielisessä mietinnössä on kyllä erilainen näkemys eli se, että siihen liittyy huomattavaa epävarmuutta ja huomattavaa riskiä, [Puhemies koputtaa] jopa niin, että kustannukset voivat kasvaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän debatin tässä vaiheessa vielä puheenvuoron valiokunnan puheenjohtajalle, edustaja Heinäluomalle. Sen jälkeen vastauspuheenvuoroa pyytänyt edustaja Viitanen on puhujalistalla, eli mennään puhujalistaan. Ja edustaja Viitasen puheenvuoron jälkeen jatketaan debattia, jos kaikesta päättäen aihetta siihen on. Näin menetellään.

17.30 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuossa esittelypuheenvuorossani pyrin esittelemään valiokunnan mietinnön ja sen yksimielisen lopputuloksen, joka tässä on voitu saavuttaa, ja jätin sitten vähemmälle nämä omat henkilökohtaiset mielipiteeni.

Kun kuitenkin sitten tätä katsoo vähän pidemmälle, ja menen vähän ohi sen valiokunnan virallisen mietinnön, niin yhdyin kyllä tähän edustaja Räsäsen huoleen. Eli se meidän pulma on aidosti, että vaikka päästäisiin jopa tähän tavoiteltuun, sanotaan 2 prosentin, kasvuun, niin senkin jälkeen julkiseen talouteen jää erittäin suuria murheita. Ja ne on tässä tarkastusviraston kertomuksessa kerrottu, mutta asiantuntijakuulemisissa se käsitys vahvistui ehkä jopa vähän synkempänä kuin mihin tarkastusvirasto viittaa, ja ne liittyvät paitsi tähän korkotason kehitykseen ja sen vaikutukseen valtiontalouteen, niin myös tähän sote-uudistukseen. Jos vedän yhteen sen, mitä olen kuullut tästä sote-uudistuksesta eri yhteyksissä, mikään ei viittaa siihen, että tällä tai ensi vaalikaudella tästä olisi tulossa mitään säästöjä. Tästä on tulossa lisää menoja, ja kun tätä kehikkoa tehdään, [Puhemies koputtaa] niin sitten me olemme ongelmissa, kun lisämenot ekaa kertaa tuodaan tänne kehikseen sisään.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja välillä varsinainen puheenvuoro, ja se on edustaja Viitasella.

17.32 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Minulla on myös ollut mahdollisuus osallistua niin osittain tarkastusvaliokunnassa kuin myös valtiovarainvaliokunnassa näiden asioiden käsittelyyn. Kyllä minulla ihan se valitettava sama kuva on jäänyt asiantuntijalausunnoista molemmissa yhteyksissä, että huoleen on syytä, ja se huoli, johon on syytä, on iso, ihan oikeasti. Kuka meistä tosiasiallisesti uskoo, että sote tuosta vaan tuottaa sen arvioiden 3 miljardin säästön? Nyt kun kävi vielä kikyssäkin niin, että on täysin selvää, että alkuvaiheessa se lisää kustannuksia ja muuta, niin tässä on niin monta epävarmuustekijää, että mielestäni tämä huoli on aiheellinen ja sitä on syytä kantaa. Vähän joskus hämmästy-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

tääkin tässä eduskunnan debatissa se tavallaan yltiöoptimistinen tunne, mikä hallituspuoleilta tulee, että nyt on kaikki hyvin. Ei todellakaan ole.

Se, mikä minusta on olennaista nyt tässä valiokunnankin yksimielisessä mietinnössä, on juuri ne todetut asiat, että tässäkin myönnetään se, että työllisyystavoitteista jäädään, velkatavoitteesta jäädään, nämä epävarmuustekijät liittyen muun muassa soteen, mikä sitten tarkoittaa osaltaan, että ne vaikeuttavat taas seuraavaa vaihetta eli sitä, miten me pysymme EU:n määrittämissä kriteereissä rakenteellisen jäämän tai velkaantuneisuuden suhteen. Kierre on aika vakava, ja siksi tämä on hankala tilanne. Jos hallitus on tehnyt sellaista politiikkaa, että se ei ole keskittynyt täysillä kasvun ja työllisyyden edistämiseen, niin se osaltaan vaikuttaa siihen, että olemme ennen pitkää pahimmassa tapauksessa tilanteessa, jossa komissiosta tullaan koputtamaan olalle, että hei, velkatavoite ei toteudu ja lisäleikkauksia teidän on tehtävä, tai jotain muuta tällaista. Eli kaikki ne asiat, mitä kaksi vuotta oppositio on täällä esittänyt, on kyllä todella edelleen syytä pitää mielessä. [Olavi Ala-Nissilän välihuuto] Asia on vain vahvistunut, mitä enemmän katsomme tätä asiaa.

Viimeistään nyt [Olavi Ala-Nissilän välihuuto — Puhemies koputtaa] — viimeistään nyt, edustaja Ala-Nissilä hyvä — kun hallituskautta on kaksi vuotta mennyt, viimeistään nyt olisi pitänyt tehdä voimakkaita toimia, ja kuinka ollakaan, kyllähän me niitä puheita kuulimme jo puoli vuotta kehysriiheen liittyen. Siihen puheen määrään, tavoitetasoon nähden tulos on täysi tussahdus, niin kuin täällä on todettu. [Olavi Ala-Nissilä: Ei ole!]

Arvoisat edustajat, kun melkeinpä suurennuslasilla luin kehyspäätöstä ja etsin sieltä toimenpiteitä, joilla tosissaan isosti puheiden mukaisesti tartuttaisiin työllisyyteen, niin eipä niitä juuri löytynyt. Siitä kehu, että päivähoitomaksuja alennettiin, aivan kuten SDP:kin on toivonut ja esittänyt omissa ohjelmissaan, mutta sitten tämä muu — missä olivat työllisyystoimet? No, löytyihän sieltä sitten yksi työllisyystoimi, asumislisän leikkaus. Asumislisän leikkaus, joka tarkoittaa, että nyt tämän mitään saamattoman finanssipolitiikan maksamiseksi ja -naisiksi vielä kaiken kukkuraksi pistetään työttömät ja pienituloiset vuokra-asujat.

Kyselytunnilla oli tämä asumislisä esillä myös, ja siellähän kävi ilmi, että joku vielä uskoo, että muka tämän kautta syntyisi työpaikkoja tai asumisen hinta laskisi. No, Helsingin asunto-osaston päällikkö Markku Leijo kysyy näyttävästi Helsingin Sanomissa, että luuleeko joku, että tämän seurauksena asuminen halpenee, ja toteaa, että näin ei tule käymään. Päinvastoin toimeentulotukimenot lisääntyvät ja myöskin aiheellinen pelko asuinalueiden eriytyemisestä on aivan tosi näillä hallituksen ajattelemilla malleilla.

Minä en tiedä, muistavatko hallituksen ministerit tätä Kelan tutkimusta hiljan, jossa todettiin, että pitkään opiskelijoiden asumislisä oli jäässä, se ei noussut, ja siitä huolimatta opiskelija-asuntojen hinnat nousivat ihan samaa tahtia kuin muutkin. Eli tämä ei tue hallituksen näkemystä asumistuen leikkauksen vaikutuksesta. Nordean ekonomisti Olli Kärkäinen toteaa, että ei vaikuta asuntomarkkinoihin juuri lainkaan ja Britanniassa esimerkiksi asumistuen leikkaus ei laskenut vuokria. PTT:n ekonomisti Antti Kekäläinen toteaa, että ei luottaisi siihen, että asumistuen leikkaus hillitsee vuokrien nousua, vaan se vain iskee yksinkertaisesti eniten niihin työssäkäyviin, jotka eivät asumistukea voi saada.

Tässä näitä aika karkeita arvioita päällisiltä puolilta hallituksen käytännössä ainoaan työllisyystoimeen, mitä he pystyivät tämän riihen seurauksena esittämään. Eli kyllä minusta tämä sana "tussahdus" on kyllä nyt varsin perusteltu, valitettavasti, koska mekin vilpittömästi olisimme toivoneet parempaa. Se on tietenkin hyvä asia todeta, että SDP:hän on

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

tehnyt omia esityksiä lukuisasti, mistä saattaa nyt ja tulevaisuudessa, jatkossakin, ottaa koppia.

Täällä edustaja Heinonen aiemmin mainitsi, puhemies, siitä, että nyt on tullut myönteisiä asioita, vaikka liikkumavara on pieni, kuten vaikka opintohuoltajakorotus ja tällaisia. Tosiasia niissäkin on, että ne ovat entisten leikkausten lievennyksiä. Kun huoltajakorotuksesta ensin leikataan 86 euroa ja sitten annetaan 75 euroa takaisin, niin kiitos hallitus, niinkö, että leikkaus onkin vain 11 euroa? Tätähän tämä on ollut koko ajan, ja me emme pääse sitä pakoon. Tässä olemme valitettavasti, parempaa toivoisi.

Toivoisin, puhemies, että olisin voinut pitää positiivisemmän puheenvuoron tässä, koska mekin odotimme hallituksen puheiden mukaisesti isoja tuloksia kehysriihestä. Isoja tuloksia, sitä kaikkea maalailua, että nyt jos koskaan me tartumme asiaan, ja tämä oli nyt se "tussahdus", mitä mielestäni kyllä aika moni mediakin on arvioinut juuri tästä näkökulmasta. Siksi ihmettelen sitä kysymystä, mikä nousi myös kyselytunnilla esiin, että kun hallitus ilmoittaa itsekin riihen jälkeen, että tämä ei riitä, jatkotoimia tehdään, niin miksei niitä nyt siinä riihessä tehty. Koska ne tehdään? Pidetäänkö kakkoskehysriihi, vai ollaanko sitten syksyllä tekevinään? Tätä menoahan tietenkin sieltäkin lähinnä johtopäätöksenä ilmeisesti tulee, että eihän tässä mitään, että jatkossakin toimimme.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otetaan tähän yhteyteen vielä lyhyt debatti, jonka aloittaa edustaja Jarva.

17.39 **Marisanna Jarva kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin on todettava tästä 75 euron huoltajakorotuksesta, että se on opiskelijaperheille merkittävä etuus, jota on pitkään odotettu. Opiskelijajärjestöt ovat toivoneet sitä pitkään, ja opintotukea uudistetaan nyt niin, että suurin osa opiskelijoista saa siis elokuusta eteenpäin enemmän rahaa tililleen opintorahan leikkauksesta huolimatta. Kun he siirtyvät yleiselle asumistuelle, niin heidän tukensa paranee. Elokusta lähtien suurin osa korkeakouluopiskelijoista saa siis enemmän rahaa kuin tällä hetkellä, myös ilman opintolainaa. Eli opintolainakin voi nostaa enemmän, jos haluaa. Tämä on fakta. Lisäksi opiskelijaperheitten toimeentulo turvataan tällä huoltajakorotuksella, heidän tulonsa siis eivät laske. Lisäksi kun päivähoitomaksuja lasketaan, tai ne nollautuvat köyhimmillä, niin heidän käteen jäävä rahansa on siis parempi jatkossa. Tämä on fakta, tätä ei voi ohittaa.

Kannustaisin oppositiota edistämään paikallista sopimista Suomessa esimerkiksi Ruotsin malliin, niin kyllä työpaikkoja syntyisi enemmän, kun työntekijät ja työnantajat pystyivät sopimaan [Puhemies koputtaa] näistä asioista yhdessä.

17.40 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä minusta on hyvää keskustelua siitä, tavoittaako hallitus asettamansa tavoitteet vai ei. Minusta on aika tyrmävää, jos valtiovarainvaliokunnan lausunnossa, joka on myöskin lausuntona yksimielisesti annettu asianomaiselle valiokunnalle, todetaan, että viimeaikaisesta myönteisestä talouskehityksestä huolimatta julkisen talouden tila ei ole kohentunut merkittävästi. Kyllä tämä, edustaja Zyskowicz, on aika selvää kieltä, ja edeltävässä debatissa en pystynyt teille vastamaan, mutta tähän tämä minun kantani perustui. Tämän ovat kuitenkin yksimielisesti myöskin kokoomuksen kansanedustajat allekirjoittaneet.

Nyt me olemme tilanteessa, jossa käytännössä näillä kasvutoimilla, jos pääministerin ennuste tuosta 2 prosentista toteutuu, saatetaan tavoittaa pikkuisen alle puolet hallituksen

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

110 000 työpaikan tavoitteesta. Te saitte 5 000 työpaikkaa luotua kahden päivän puserruksen jälkeen. Onhan tämä nyt aivan käsittämätöntä. Velkatavoitteet karkaavat käsistä. Velkaantuminen ei tule taittumaan. [Puhemies koputtaa] Puheet ovat aivan toista kuin teot. Minä en ymmärrä.

17.41 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Näimme äsken puhujapöytäkirjässä edustaja Pia Viitasen, joka oli hyvin huolissaan julkisen talouden tilasta. Vaikka hän näytti aivan samalta ja kuulosti äänikin samalta, niin oli vaikea uskoa, että kyseessä on sama edustaja Pia Viitanen, joka täällä salissa toiselta riviltä on vastustanut käytännössä kaikkia nykyisen hallituksen esittämiä säästöjä. [Pia Viitanen: Ei!] Eli kaikkia säästöjä vastustetaan ja sitten mennään pöytäkirjaan ja ollaan huolissaan siitä, kun julkisen talouden tila ei ole riittävän hyvä ja näyttää siltä, että sitä tavoitetta, mikä on ollut julkisen talouden velkaantumisen taitumisesta vuonna 2019, ei voitaisi saavuttaa. Näin voi toimia, kun on oppositiopuolueen kansanedustaja.

Muutakin olisi ollut sanottavaa, mutta aika loppuu.

17.42 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiontalous koostuu tuloista ja menoista. Se, minkä takia alijäämätavoitteita ei saavuteta, on se, että ne, mitkä hallitus leikkaa, se jakaa erityisesti rikkaille veronkevennyksinä. Tämä on hallituksen suurin ongelma, samalla kun nämä veronkevennykset — jotka, niin kuin tässä mietinnössä todetaan, ovat eräänlaisia yritystukia — ovat asiantuntijoiden mukaan tehottomia. Tämä, edustaja Zyskowicz, on teidän hallituksenne suurin ongelma, tai sen hallituksen, jossa teidänkin puolue on.

Mutta, arvoisa puhemies, vielä näistä tavoitteista. Edellisellä hallituskaudella, edustaja Olavi Ala-Nissilä, Sipilä vaati silloista hallitusta tarkistamaan taloustavoitteitaan, jos niihin ei päästä. Nyt täällä mietinnössä todetaan, että hallitus ei tule pääsemään tähän miinus 0,5 prosentin alijäämätavoitteeseen valtiontalouden osalta, [Olavi Ala-Nissilän välihuuto] ja nyt hallituksen kehyspäätöksessä todetaan, että vuonna 2019 [Puhemies koputtaa] alijäämä ei ole miljardi vaan 4,2. Pitäisikö nyt, Olavi Ala-Nissilä, hallituksen tarkistaa omia alijäämätavoitteitaan, kuten edellisellä kaudella Sipilä edelliseltä hallitukselta vaati?

17.43 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Periaatteessa katson taaksepäin, mitä on tehty, ja tietenkin myöskin näitä suunnitelmia, mutta ei tarkastusvirasto eikä tarkastusvaliokunta mitään ennustajia ole sentään. Eli kyllähän tässä tehdään paljon toimia loppuvaalikaudella sen suhteen, että tavoitteet saavutettaisiin, ja niitä meidän pitäisi tukea. Minä olen itse luottavainen, että — nyt kun tuli kehysriihi, joka takasi sen, että Suomessa jatkuu tämä vahva tekemisen meininki, mikä on jatkunut Sipilän hallituksen aikana — tavoitteisiin on mahdollista päästä. [Pia Viitasen välihuuto] Tässä tulee toimia totta kai vielä lisää. Minä kiinnitän samaan huomiota kuin edustaja Zyskowicz, että täällä muun muassa edustaja Viitanen, joka vastustaa kaikkia rakenteellisia uudistuksia, lähes kaikkia säästöjä, menee sen jälkeen syylistämään muita siitä, että valtiontalous ei ole tasapainossa. Ehkä tämä on tamperelaista logiikkaa, mutta minä en sitä ymmärrä. [Pia Viitanen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Täällä Viitanenkin saa vielä puheenvuoron, mutta otetaan tähän väliin vastauspuheenvuoro. — Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja Heinäluoma.

17.44 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on hyvin mielenkiintoinen keskustelu. Kun ottaa huomioon, että tässä on selvästi voimakkaasti eriäviäkin mielipiteitä ja jopa kiihkeätä keskustelua, niin ei uskoisi, että mietintö on yksimielinen. [Naurua] Mutta se perusasiahan, mikä tässä yksimielisyyden pohjana on, on meidän kannaltamme, kaikkia koskien, huolestuttava, ja se on siis sekä viraston havainto että valiokunnan havainto että valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden havainto: eli se, että me emme ole saavuttamassa työllisyys- ja alijäämätavoitteita nyt tiedossa olevalla arvioidulla talouskehityksellä — ja tästä oikeastaan kaikki valiokunnallekin lausunnon antaneet ovat samaa mieltä. Tämä on yhteinen murhe. Sitten meillä on sen lisäksi, että on näin, tulevaisuuteen liittyen suuria epävarmuustekijöitä tässä kehikossa, jolle tämä julkisten menojen kehitysarvio on rakennettu ennen muuta perustuen tähän sote-uudistukseen: että tuottaako [Puhemies koputtaa] se säästöjä vai tuottaako se mahdollisesti jopa lisämenoja?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt vastauspuheenvuoro, edustaja Viitanen.

17.46 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä minä toivon, että edustaja Zyskowiec tulisi kuuntelemaan sitä tamperelaista logiikkaa tosiaan vaikkapa sinne Tammelantorille tai Hervantaan, jossa minun mielestäni ihan aidosti ja oikeutetusti kansalaiset kysyvät, miten voi olla totta, että hallituksella on varaa alentaa miljoonaperintöjen verotusta, antaa veronkevennyksiä hyväosaisille ja samaan aikaan sitten todeta, kun työttömät tai vuokra-asujat, pienituloiset tulevat: anteeksi vain, teiltä pitää leikata. Että kyllähän tässä nyt on kysymys arvovalinnoista, ja jokainen meistä ymmärtää sen. Ilmeisesti esimerkiksi edustaja Zyskowiec ei ole tutustunut meidän vaihtoehtobudjettiimme, jossa ottaisimme vähemmän velkaa, tekisimme erityyppisesti arvovalintoja, ja sitä kautta saisimme työpaikkoja ja oikeudenmukaisempia arvovalintoja liikenteeseen. Mutta se, mikä tässä nyt on, puhemies, mielestäni olennaista, on se juuri, mikä tässä on tullut esiin, että yksimielisesti eri valiokunnat ovat todenneet, että hallitus ei tule saavuttamaan [Puhemies koputtaa] velkaantumis- ja työllisyystavoitteita. Kysymys kuuluu: tarttisko tehdä jotakin?

17.47 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun tässä edustaja Viitanen luetteli näitä ikäviä asioita, niin luulen, että siellä Tammelantorilla aika moni ottaa myönteisenä vastaan sen, että tämä hallitus toisen kerran laskee päivähoitomaksuja. Tuhannet perheet, monet sielläkin olevat perheet, pääsevät maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin. Se on monelle perheelle iso asia. Se mahdollistaa myös osalle työhönmenon, se purkaa kannustinloukkua — ja se on arvovalinta, mitä te täällä peräänkuulutitte. Peruskoulun tasa-arvoraha, sekin kohdistuu moniin kaupunkeihin ja moniin maalaiskouluihin. Tulee tasa-arvoraha, tulee rahaa, jolla perusopetuksen laatua parannetaan. Ja sen takia nimenomaan osaaminen, koulutus nostettiin työllisyystoimenpiteiden rinnalla tämän puoliväliriihen kärkiaiheeksi.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt pyydän niitä edustajia nousemaan seisomaan, jotka vielä haluavat tähän debattiin vastauspuheenvuoron. Käymme tämän debatin loppuun ja sen jälkeen menemme puhujalistaan.

17.48 **Katri Kulmuni kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään työ- ja elinkeinoministeriö on julkaissut oman tiedotteensa siitä, miten työttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat tässä maassa kehittyneet. Maaliskuun loppuun mennessä Suomessa oli viime vuoteen verrattuna 33 700 työtöntä vähemmän ja yli 10 000 pitkäaikaistyötöntä vähemmän kuin vuosi sitten samaan aikaan.

Täällä on kuulutettu näitä toimia. On ihan totta, että hallituksen tavoitteet ovat erittäin kunnianhimoisia, erittäin kunnianhimoisia, ja ne kyllä tarvitsevat vielä toimia myös tämän vaalikauden aikana. Jos olette perehtyneet riihimateriaaliin, niin kyllä siellä on aika monta kohtaa, millä vaikkapa työllisyyttä pyritään edistämään, esimerkiksi se, että Suomessa saataisiin voimaan yhdistelmävakuutus, mikä parantaisi yrittäjyyttä ja kausiluontoista työnte-koa. Erittäin tärkeitä asioita on tulossa, kasvupanostuksia ja pääomituksia, mutta oppositiolle ei mikään riitä [Puhemies koputtaa] tietenkään.

17.49 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että puoliväliriihessä tuli hyviä uutisia siitä, että hallitus laittoi rahaa niin koulutukseen kuin vaikka näihin peruskoulun tasa-arvorahoihin tai opintotuen huoltajakorotukseen. Mutta kyllähän totuus on se, että nämä olivat kohteita, mistä oli ensin todella rajulla kädellä leikkattu, ja se, että sinne nyt laitettiin pikkaisen takaisin, on todella tervetullutta, mutta eihän se ratkaise sitä ongelmaa, mitä nämä leikkaukset ovat aiheuttaneet, sitä, että meidän osaa- mistaso on lähtenyt laskuun, eriarvoisuus lisääntynyt ja oppimiserot kouluissa ovat kasva- neet. [Timo Heinonen: No, nyt siihen puututaan!] Toivotaan, että näillä pienillä panostuk- silla tähän saadaan parannusta.

Valitettavaa oli, että perhevapaisiin ei ollut rohkeutta koskea. Se kuitenkin olisi ollut tär- keää myös naisten työllistymisen kannalta.

Ilahduttavaa on se, että sosiaaliturvan kokonaisuudistusta lähdetään valmistelemaan, ja siinä toivon, että kaikki puolueet otetaan mukaan, koska se on todella iso ja merkittävä, tär- keä ja [Puhemies koputtaa] pitkäkantoinen asia.

17.50 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siitä olemme yksimie- lisiä, että nämä hallituksen tavoitteet karkaavat käsistä. Se näkyy sekä valtiovarainvalio- kunnan lausunnossa että tässä tarkastusvaliokunnan mietinnössä, ja tältä osin jotakin pitäi- si tehdä. Tietenkin odotimme alkuviikolta isoa pamausta, jossa hallitus olisi näyttänyt, että näitä omia tavoitteita lähdetään aidosti juoksemaan kiinni. Mutta tosiasiaa sekä työllis- yys- että taloustavoitteet eivät vahvistuneet tämän alkuviikon riihen pohjalta, ja olen siitä pahoillani, koska olemme silloin tilanteessa, että helposti myöskin jatkossa on edessä tämä hallituksen leikkausten tie. Ja jos se on edessä, niin se tarkoittaa käytännössä sitä, että te ette ota käyttöön myöskään verotusta keinona, mikä olisi ollut mahdollista. [Timo Heino- sen välihuuto] On 2 miljardin verojen kevennykset tehty juoksussa, mikä tarkoittaa käy- tännössä sitä, että verojen kevennyksillä on käytetty sitä liikkumavaraa, joka on tullut näis- tä erittäin suurista leikkauksista. Ja näin ollen nämä kasvu- ja työllisyyspanokset jäävät hy- vin vähäisiksi, [Puhemies koputtaa] varsinkin kun opetusministeri itse ajoi miljardin pää-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

omittamista yliopistoihin eikä killinkiäkään tullut. Ei voi ymmärtää, että tällä politiikalla tämä homma olisi hallussa.

17.52 Marisanna Jarva kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aina mielenkiintoista kuulla näistä koulutusleikkauksista, kun edellinen hallitus oli tosiaan toisen asteen koulutuksesta leikkaamassa enemmän kuin mitä tämä hallitus tekee. Lisäksi vihreät vaihtoehtobudjetissaan olivat tekemässä leikkauksia myös koulutukseen eivätkä perumassa nykyisen hallituksen leikkauksia, joita on jouduttu tekemään toiseksi suurimpaan hallinnonalaan. Onneksi myös uudistetaan koulutusta nyt niin, että sitä rahaa ei mene jatkossa niin paljon. Ja onneksi myös tehdään sellaisia uudistuksia, että nuoret pääsevät nopeammin työelämään sitten heti koulutuksen jälkeen.

Ihmettelen myös sitä, miksi täällä ei keskustella siitä enemmän, kun puhutaan tästä valtiontalouden kehittymisestä, että kuitenkin on tärkeitä, että tämä velkaantuminen saadaan lopetettua hallituskauden aikana. Siitä tavoitteesta kyllä pidetään tiukasti kiinni. Taloutta ei kyllä pystytä hoitamaan — ei kyllä kukaan pysty hoitamaan omaakaan talouttaan — jos jatkuvasti ylivelkaannutaan. Se on meidän kärkitavoittemme työllisyyden hoidon lisäksi.

17.53 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin edustaja Heinosen esimerkki näistä tasa-arvorahoista on hyvä esimerkki tämän hallituksen kehysriihen päätöksistä: ensin leikataan kokonaan pois, ja sitten palautetaan osa — ja juhlietaan suurena koulutuspoliittisena saavutuksena. [Timo Heinosen välihuuto] Jos tällä matematiikalla mennään, niin sitten tämä Suomen nostaminen on todella helppoa. Eli leikataan kymmenen euroa, ja palautetaan yksi tai kaksi euroa, ja sitten ilmoitetaan, että nyt Suomi lähtee nousuun. Jos tämä näin helpoksi käy, niin miksei tätä aikaisemmin.

Arvoisa puhemies! Itse asiassa edustaja Jarva tässä totesi, että hallitus pitää kiinni tavoitteestaan pysäyttää velkaantuminen tällä hallituskaudella. [Krista Kiuru: Eikä tule toteutumaan!] No, siinä varmaan on pieni inhimillinen virhe, koska se tavoite on 2021. Mutta missä pitäisi olla vuonna 19? Hallituksen oma tavoite on se, että valtiontalouden alijäämä 2019 saisi olla enintään miljardin. Nyt hallituksen omassa suunnitelmassa täällä on miinus 4,2 miljardia. Tässä on yli 3 miljardin ero. [Puhemies koputtaa] Keskustalaiset edustajat, ovatko hallituksen taloustavoitteet vielä voimassa?

17.54 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mitä tulee verotukseen, niin aina puhutaan, että suurituloisia suositaan. Päinvastoin, tämä hallitushan laski tätä solidaarisuusveron alarajaa. Nyt Yle-maksuun tehdään solidaarisuuden porrastus ja niin edelleen. Viime vaalikaudella kyllä joka vuosi kiristettiin verotusta. Se oli yksi syy siihen, että Suomen talous sakkasi, koska kaikki verot kuitenkin menevät kilpailukyvyyn heikkenemiseen. Mutta todellakin, ei siitä ole epäselvyyttä, että nyt ei ole kaikki putkessa, jotta saavutettaisiin tavoitteet, mutta tässähän on kaksi vuotta aikaa tehdä. Tässä jos katsoo viimeisiä talouslukuja, katsoo viimeisiä työllisyyslukuja, katsoo tätä tekemisen meininkiä, mikä on — minä henkilökohtaisesti olen positiivinen, että hallitus pääsee tavoitteisiin tai erittäin lähelle niitä. Se olisi meidän kaikkien yhteinen etumme. Tässä meidän taloudesamme on nyt todella positiivinen riski myöskin olemassa, jos ei maailmalta vain nyt tule isoja ongelmia.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

17.55 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ei kukaan myöskään salin tältä puolelta sano, että kaikki on nyt hyvin. Mutta suunta on nyt oikea taloudessa, ja siksi minä ihmettelen opposition vaatimusta, että suuntaa pitää muuttaa. [Vasemmalta: Ei kun löytää!]

Sitten toinen kysymys. Edustaja Mikkonen, teidän puolueenne puheenjohtaja Ville Niinistö kertoi Twitterin kautta koko Suomen kansalle 16. maaliskuuta, että "hallitus aikoo kehysriihessä leikata 25 miljoonaa euroa lisää varhaiskasvatuksesta". Nyt minä kysyn, edustaja Mikkonen: onko tämä semmoinen paljon puhuttu valeutinen vai onko tämä semmoinen vaihtoehtoinen fakta? Tosiasia on se, että hallitus ei leikannut varhaiskasvatuksesta kehysriihessä senttiäkään, vaan päinvastoin lisäsi resursseja varhaiskasvatukseen yli 100 miljoonalla eurolla.

Kolmanneksi totean, että huoli soten säästöistä on aiheellinen. Toivonkin, että kaikkien puolueiden edustajat tulevissa maakuntavaltuustoissa, eduskunnassa ja hallituksessa pitävät huolen, että säästöt toteutuvat.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt myönnän vielä seuraavat vastauspuheenvuorot: edustajille Mikkonen, Kiuru, Heinonen ja Viitanen. Sen jälkeen puhujalistaan.

17.56 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella hieno asia, että puoliväliriihessä hallitus teki pieniä lisäsatsauksia koulutukseen, varhaiskasvatukseen. Me olemme näistä erittäin iloisia, vaikka ne eivät tokikaan kattaneet niitä rajuja leikkauksia, mitä hallitus teki aiemmin, mutta kyllä suunta oli tässä aivan oikea.

Sitten haluan korjata sen kummallisen käsityksen, mikä täällä liikkuu. Kun viime hallituksessa — kyllä — me ja moni muu puolue oli leikkaamassa koulutuksesta, niin juuri sen takia vaalien alla kaikki totesivat, että näin ei voi jatkua, tähän täytyy tulla stoppi — mutta silti nykyinen hallitus jatkoi tätä leikkauspolitiikkaa. Meidän vaihtoehtobudjetissamme pyrittiin kaikki koulutusleikkaukset sinne laittamaan takaisin ja etsittiin niihin myös rahat, mutta näitä leikkauksia tuli niin hurjalla vauhdilla, että meiltä unohtui sieltä noin kymmenisen miljoonaa. En minä nyt ymmärrä, miten se on meille niin suuri synti, kun niitä todellisia leikkauksia teki tämä hallitus satojen miljoonien edestä.

17.57 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Orpo totesi minusta ihan fiksusti tullessaan kahden päivän neuvottelujen jälkeen kertoamaan lopputuloksesta, että kyllä niitä työllisyyspoliittisia toimenpiteitä lisää kaivataan. Se varmasti kiteytti tämän kahden päivän annin siihen, että laihaksi jäi.

Miksi me nyt vaahtoamme niin paljon siitä, että näiden toimien olisi pitänyt olla vahvempia: sen takia, että nämä hallituksen omatkaan tavoitteet eivät toteudu, ja pelkona on, että jossakin vaiheessa nämä asiat joudutaan laittamaan kuntoon. Me toivomme todella, että hallituksella puhti ja toimintakyky riittäisivät siihen, että näin tapahtuisi. Nyt on kysymys siitä, että kun säästetään, se pitää tehdä tavalla, joka on kestävä.

Viime hallituskauden lopussa todettiin, että koulutuksesta ei enää kannata säästää. Edeltävä hallitus säästi koulutuksesta 2,7 miljardia euroa kumulatiivisesti laskien. Tämä hallitus on säästänyt 3 miljardia euroa koulutuksesta, ja kokoomus ainoana hallituspuolueena on säästänyt koulutuksesta jo 6 miljardia kumulatiivisesti laskien, mikä kertoo [Puhemies koputtaa] osaamispanoksen vähättelystä.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

17.58 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt en ihan ymmärrä tätä keskustelua. Kun edustaja Lindtmania kuunteli viime ja edellisviikolla ja vaalien alla, niin silloin huudettiin, että perukaa säästöjä. Nyt kun niitä säästöjä on peruttu, niin nyt vaaditaan perumaan niitä säästöjen perumisia. [Pia Viitanen: Ei vaadita!] Eikö se ole hyvä asia, että nyt ohjataan rahaa peruskouluun, tasa-arvorahaa? Jos se on säästöjen perumista, niin minun mielestäni se on hyvä asia. Me tarvitsemme peruskoulussa tällä hetkellä lisää panostuksia tasa-arvoon, [Krista Kiurun välihuuto] ja on hyvä arvovalinta, että se tehdään. Myös päivähoitomaksujen alentaminen on merkittävä asia monelle lapsiperheelle, ja sitä ei kannata yhtään väheksyä.

Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskovicz nosti hyvin aiheellisesti esille edustaja Niinistö'n tviitin 16. maaliskuuta, missä hän kertoo, että hallitus aikoo leikata 25 miljoonaa varhaiskasvatuksesta. Nyt ryhmän puheenjohtaja ei kyllä kertonut, onko tämä sellainen vaaliin vaikuttava valeuutinen [Puhemies koputtaa] vai vaihtoehtoinen totuus. Miksi tällaista täytyy levittää Suomessakin? Sitä tapahtuu monesta muustakin maasta.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, edustaja Lindtmanin nimi mainittiin sen verran vahvasti, että annetaan hänelle vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeen Viitanen, ja sitten puhujalistaan.

18.00 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teen tämän nyt niin selväksi, että edustaja Heinonenkin ymmärtää. On erinomaisen hyvä asia, että hallitus perui osan päätöksestään leikata koulujen tasa-arvorahaa. Se on täysin selvä, olen tästä samaa mieltä. On hyvä, että tunnustitte, että se on päätöksen peruminen. [Timo Heinonen: Totta kai!] Mutta, edustaja Heinonen, kysymys on siitä, että kun te perutte päätöksiä osin, niin te täällä juhlitte sitä suurena käänteenä ja suurena kasvu-uudistuksena, [Ben Zyskovicz: Ei!] että tällä saadaan tavoitteet saavutettua. [Timo Heinonen: Talouden käännettä juhlimme!] Leikataan 10 miljoonaa ja ollaan hiljaa, palautetaan miljoona ja juhlietaan sitä suurena saavutuksena — kyllähän tämä nyt on aikamoista sumutusta.

Edustaja Zyskovicz, siitä suunnasta: Ensinnäkin taloudessa ja työllisyydessä käänne tapahtui 15, se on fakta, ja siinä ei ollut tämän hallituksen talouspolitiikalla mitään tekemistä, sekin on fakta. Sitten kulmakertoimesta voimme puhua. Mutta se suunta, mistä olemme huolissamme, mikä pitäisi muuttaa, [Puhemies koputtaa] on se, että tämän hallituksen aikana eriarvoisuus on tutkitusti lähtenyt kasvuun. Tässä suunnan pitää muuttua. Ja ymmärrän, [Puhemies koputtaa] että te ette ole tästä huolissanne, mutta ihmettelen, miksi keskustaa tämän hyväksyy.

18.01 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuli vain mieleen, että ehkä näitä valeuutisia on ollut silloin ennen vaalejakin liikkeellä kovasti. Muistan kokouksen erään puheenjohtajan, joka heilutteli lappua, että enää ei leikata koulutuksesta. En tiedä, mikä valeuutinen se tosiaan oli, tai vaihtoehtoinen fakta, mutta tähän nyt paljastaa kaiken totuuden tämän hallituksen mentaliteetista, mitä tällä hallituskaudella on kaiken kaikkiaan tapahtunut.

Se on ihan totta, että tässä kävi juuri niin kuin edustaja Lindtman äsken kuvasi. Ne hyvät asiat, mitä täällä nyt mainostetaan, ovat aikaisempien leikkausten perumisia. Eli tässä nyt edelleen leikkaustaso jää, mainittakoon tämä perusopetuksen laaturaha: pysyvä leikkaus 40 miljoonaa vuosi, ja nyt sitten palautetaan 15. Muistaisin edustaja Heinosen Metso-raho-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

ja iloinneen: pysyvä leikkaus 18 miljoonaa, palautetaan 5. Eli tämä nyt on se logiikka, ja tässä mennään.

Ehkäpä juuri siksi eduskuntaryhmät nyt ovat nielleet tämän hallituksen kehysriihipäätöksen, koska ilmeisesti siellä ei ole avattu näitä vaan ehkä on luettu vain ne rivit, joissa sanotaan, että nyt tulee lisää, [Puhemies koputtaa] mutta ei ole kenties katsottu sitä pientä historiallista perspektiiviä tähän kokonaisuuteen.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, ja nyt puhujalistaan.

18.02 **Eero Lehti kok:** Arvoisa herra puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Heinäluoma esitteli minun mielestäni tasapuolisesti valiokunnan mietinnön ja kiinnitti aivan oikeisiin, suuren luokan kysymyksiin huomiota.

Ensinnäkin, Suomen velkaantumisen: Jokainen miljardi, joka otetaan lisää, on pois siitä resurssista, joka mahdollisesti myöhemmin tarvitaan. Varovaisuusperiaatetta kannattaisi noudattaa. Vähitellen Suomen velka-asema alkaa olla niin suuri, että korkotason vähäininkin muutos alkaa aiheuttaa suuria lisävaikeuksia 100—150 miljardin lainapotista. Vaikka sitä kausaliteettia yrittää laskea kuinka pitkälle tahansa, niin viime kädessä siellä on kuitenkin elinkeinoelämän kyky investoida ja ottaa lainaa. Se vaikuttaa myös työeläkeyhtiöiden rahoitusasemaan siten, että korkoinstrumenteista saatu tuotto jää kyllä sen taakse vähempänä merkitykseltään.

Suhdannekäänteiden ennustaminen on osoittautunut ainakin Suomessa äärimmäisen vaikeaksi. Suomen Pankin johdolla tätä asiaa on harrastettu varmaan sata vuotta huonolla menestyksellä, ja vaikka viimeisen 30 vuoden aikana tietokoneiden ohjelmointi on edistynyt ja kapasiteetit koneissa lisääntyneet, tulos on edelleen varsin laiha. Oikeastaan yhtään suhdanne-ennusteen käännepestettä ei ole pystytty ennustamaan. On hyvin helppoa tehdä ennusteita, jotka lähtevät trendinomaisesta kehityksestä. Mutta kyllä muistan erään valtiovarainministerin sanoneen, että finanssikriisi ei tule koskettamaan Suomea. Hän on nyt merkittävässä asemassa aivan Euroopan tasolla näissä asioissa. Voisi sanoa, että megaluokan väärinarviointi, mutta ei sinänsä harvinaista. Paremminkin voisi sanoa, että on äärimmäisen vähän niitä, jotka pystyvät luotettavasti kerta toisensa jälkeen edes jotenkuten arvioimaan talouden kehitystä.

Mistä täällä sitten viime kädessä ongelmat johtuvat? Suomessa on yli 600 000 ihmistä vailla aktiivista roolia työelämässä, missä heidän pitäisi olla. Jos mennään 40 vuotta taaksepäin, niin tilanne oli toinen. Silloin meillä oli kymmenesosa tästä määrästä työttömiä ja silloinen tasavallan presidentti ryhtyi hätätilahallituksen muokkaamiseen ja sitä kautta tilanteen haltuunottoon. OECD:n ja monien muiden tutkimuslaitosten — jotka ovat ulkopuolisia, eivät siis kotoperäisiä — arvio on, että meidän työmarkkinat ovat liian jäykät. Suomessa sopeutuminen tapahtuu yt-neuvottelujen, irtisanomisten ja työttömyyden kautta. Ja siinä on aika pitkä siirtymävaihe halvempaan tai huonommin palkattuunkin työhön, kun yleensä niitä parempia ei enää ole jäljelläkään, kun talous menee väärään suuntaan, ja tämä on kallis lasku myös valtiolle mutta myös ennen kaikkea ihmisille, jotka joutuvat ennen pitkää helposti syrjäytymisen kohteeksi. Sen jälkeen kun työttömyyttä on jatkunut pari vuotta, kuten hyvin tiedätte, työmarkkinoille palaaminen on enemmänkin sattumanvaraista kuin mahdollista. Vaikuttaa myös ehkä siltä, että riippumatta hallituspohjasta näiden rakenteellisten uudistusten tekeminen on ylivoimaisen vaikeata. Aina löytyy niitä tahoja, jot-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

ka haluavat ainakin lyhyellä tähtämellä voittaa aikaa ja siirtää ongelmia tuonnemmaksi, mutta pää on tässä jonain päivänä tuleva vetävän käteen.

Mitä tulee tähän, mihinkä valiokunnan puheenjohtaja Heinäluoma otti kantaa, eli sote-vaikutuksiin, niin olen kyllä aika huolissani niistä, kun näyttää siltä, että maakuntatasolla palkkaharmonisointi aiheuttaa jälleen erilaisen kustannustason kuin tähän asti. Ja ehkä kun tarjontaa palveluissa lisätään, niiden käyttökin laajentuu. Onko tuottavuuden kautta saavutettavissa sellainen parannus, että kokonaiskustannukset valtiolla pysyisivät sillä oletetulla tai toivotulla miinus 3 miljardin tasolla? Minun mielestäni se on vähintäänkin epävarmaa. Paremminkin sanoisin, että lyhyellä tähtämellä sen sijaan on varmaa, että kustannukset nousevat: joudutaan panostamaan erilaisiin järjestelmiin. Olen ihmetelty, kuinka kunnat pidemmän päälle tulevat selviytymään neljän vuoden jälkeen, jolloin ainakin tietyissä kunnissa on huomattava määrä kiinteistöjä, joiden velkataakka on kunnan taseessa, mutta käyttö on maakunnalla, joka ei ole velvollinen välttämään edes käyttämään näitä, jotka se katsoo ylimääräisiksi kiinteistöiksi.

Kaiken kaikkiaan Suomi on joutumassa sellaiseen kehitysloukkuun, että jään odottamaan edustaja Lindtmanin aikaansaannoksia kahden vuoden kuluttua, kun hän on ministeri, että miten hän tämän ratkaisee. Minä tulen tässä etukäteen varoittamaan, että kaikki, mitä on puhuttu, on Ylen arkistossa. [Naurua] — Kiitoksia.

18.08 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Palaan tähän valiokunnan mietintöön ja sen suureen linjaan. Keskustelu tuossa debatissahan valtaosin koski oikeastaan tätä hallituksen tuoretta kehyspäätöstä, sen vaikutuksia ja sisältöä ja merkitystä. Ymmärrettävistä syistä, se on tietysti tuore päätös ja ajankohtainen poliittinen asia. Mutta sitten tämän Suomen kokonaisjärjäämisen kannalta tällä vähän pidemmän ajan näkökulmalla, ohi tämän kehyspäätöksen, on tosi iso vaikutus meidän kaikkien toimintaolosuhteisiin, kansalaisten hyvinvointiin ja myös kansalaisten tyytyväisyyteen. Näistä uhkista ja riskeistä tässä pidemmässä kehityksessä on tarve väistämättä puhua.

Tämä sote-uudistus, johon jo tuossa debatissa viitattiin ja myös omassa esittelypuheen-
vuorossani viittasin, on kyllä toistaiseksi erittäin iso kysymysmerkki. Nimittäin kun tätä asiaa on nyt selvitetty, että mistä tämä 3 miljardia tuli lukuna, niin sehän ei todellakaan ole mikään arvio siitä, mitä on saavutettavissa, vaan se oli valtiovarainministeriön aikaisemmassa, jo tätä hallitusta edeltäneessä suunnittelussa oleva lähtökohta, että jotta tähän isoon kehikkoon kestävyysvajeen supistamisesta noin 10 miljardilla päästään, niin sen tavoitteen alataavoite on, että pitäisi sote-uudistuksella saavuttaa tämä 3 miljardia. Eli se on taavoite, ja sitten on täysin eri asia, missä vauhdissa siihen päästään ja mitkä toimet siihen tuovat ja päästäänkö tähän tavoitteeseen lähellekään. Tähän saakka kaikki kuultu tästä sote-uudistuksesta antaa aiheen kyllä suureen huoleen, kun arvioidaan julkisen talouden tilaa.

Jos katsotaan Ruotsia esimerkkinä, joka meni tällaiseen rajoitettuun valinnanvapauteen terveydenhuollossa, nimenomaan terveydenhuollon puolella, niin sen lopputuloksenahan ei ollut menojen säästyminen tai menojen kääntyminen alaspäin, vaan sen lopputuloksena oli näiden palvelujen kysynnän vahvistuminen ja kustannusten kasvu. Ja tämä tapahtui erityisesti väestörikkailla alueilla, missä tällä valinnanvapaudella oli suurempi merkitys. Nyt kysymys kuuluu: Kun kuljemme vielä vahvempaan valinnanvapausmalliin kuin tämä Ruotsin malli oli, voimmeko tehdä sen niin, että se johtaa menokehityksessä päinvastaiseen etumerkkiin kuin mitä Ruotsissa tapahtui? Olemmeko niin paljon innovatiivisempia, niin paljon parempia kuin ruotsalaiset, että samalla tiellä teemme asiat menoja vähentäen

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

eikä niitä lisäten? Kun sen näin ajattelee, niin ymmärtää, että tässä ollaan vaikeiden, todella vaikeiden kysymysten äärellä.

No sitten toinen asia, jota myös valiokunnassa käytiin lävitse mutta jota debatissa ei sivuttu, koskee tätä kysymystä kuntien lainanhoitokulujen kehityksestä. Yksi sote-uudistukseen liittyvä ratkaisu on, että kuntien sosiaali- ja terveystalouden menot siirtyvät tässä mallissa maakunnalle ja sitten niiden rahoitus siirtyy valtiolle. Tämän seurauksena kuntien verotulot tulevat merkittävästi kaventumaan, ja on esitetty arvio, että noin kaksi kolmasosaa verotuloista kunnilla jää saamatta. Kun kunnilla on huomattava määrä velkaa — aikoja sitten tämä kuntien velan määrä ylitti 10 miljardia ja on jatkanut sen jälkeen tasaista kasvua — niin kysymys kuuluu: mitä tapahtuu luottoluokituksille kuntien osalta? Kun velallisen velkataakka pysyy ennallaan mutta tulot tippuvat, yli puolet tuloista jää pois, niin joudutaan pelkäämään, että luottoluokitus kunnilla voi heikentyä ja sen tuloksena lainan saanti ja lainan hoitokulut tulevat olemaan kasvusuunnassa. Edustaja Lehtihän taisi viitata tähän kiinteistöongelmaan, että tämän lisäksi kunnille uhkaa jäädä iso joukko myös huonokuntoisia kiinteistöjä, joiden käytettävyys jatkossa sosiaali- ja terveystalouden palveluissa on hyvin epävarmalla pohjalla. Kuntien takauskeskus on kiinnittänyt huomiota tähän riskiin kuntien varainhankinnan kustannusten kasvussa, ja sekin on yksi asia, joka valtiovarainvaliokunnan työssä noteerattiin, ja tuossa mietinnössä on pieni huomio tähänkin.

Mutta siis tästäkin seuraa, että on monella eri suunnalla tämän ja ensi vaalikauden osalta näköala ehkä pikemminkin sen tyyppinen, että voi olla, että sote-uudistuksella, niin hyvä kuin se on tavoitteiltaan ja niin kannatettava kuin se on tavoitteiltaan ja niin välttämätön kuin se on, voi olla tällä ja ensi vaalikaudella pikemminkin kustannuksia lisäävä merkitys. Ja sitten jäädään katsomaan, mitä tapahtuu sen jälkeen eli 6 vuoden jälkeen 2023 tapahtuvalla vaalikaudella. Tämä tästä kotimaan puolesta.

Sitten tulen vielä Euroopan unionin talous- ja kasvu- ja vakaussopimuksen sääntöihin ja niiden noudattamiseen. Yksikään edustaja ei debatissa halunnut tähän asiaan puuttua. Silloin tällöin siitä käydään hyvin vahvaa julkista keskustelua, ja mielestäni eduskunnassakin pitäisi kyllä tästä asiasta puhua. Otan siitä vain nämä kaksi näkökohtaa esille.

Ensimmäinen koskee Suomen toimintalinjaa kasvu- ja vakaussopimuksen osalta. Kyllä meidän keskuudessamme kannattaa pohtia paitsi hallituksen kabineteissa ja eduskunnan valiokunnissa myös tässä istuntosalissa, mitä linjaa Suomi noudattaa suhteessa vakaussopimuksen ehtoihin: jatkammeko sillä linjalla, että otamme nämä ehdot omassa toiminnassamme vastaan pyrkien niiden mahdollisimman tarkkaan noudattamiseen ja pyrkien välttämään tämän sopimuksen ehtojen rikkomista? Tämä on iso henkinen asia, ja nyt valiokunta päätyi siihen — tavallaan voi sanoa edustaja Lehden puheenvuoron hengessä, että tällaisella varovaisuusperiaatteellakin valiokunta päätyi siihen — että on turvallisempaa pienen maan lähteä siitä, että pyritään näitä ehtoja noudattamaan. Sitten on eri asia tämä, kuinka hyviä ne ovat suhdannepolitiikan tai eurooppalaisen suhdannepolitiikan kannalta. Mutta oman maamme pärjäämisen kannalta varovaisuus tällä alueella voi hyvinkin olla viisautta, ja tästä asiasta eduskunnan pitäisi pystyä puhumaan ja kantaa ottamaan niin vaikea asia kuin se sitten onkin. Siinähan ei kenelläkään voi olla varmaa tietoa, eli se on sitten jossain määrin myös, ei nyt filosofinen, mutta ei varmaan tietoon perustuva näkökohta.

Toinen asia koskee nyt jo käynnissä olevaa koko vakaussopimuksen ja siihen liittyvän muun lainsäädännön uudistamista. Kun Suomen pyrkimyksenä, jota valiokuntakin asettui kannattamaan, on, että sääntöjen pitäisi olla yksinkertaisia ja läpinäkyviä ja sillä tavalla kaikkien päätöksentekijöiden on kyettävä hahmottamaan, mihin on sitouduttu,

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

mitä kohti pyritään, niin sitten toisena puolena on se, että mitä yksinkertaisempia nämä säännöt ovat, sitä enemmän ne saattavat olla ristiriidassa käytännön näkökohtien kanssa.

Nythan unioni tosiasiallisesti tässä sääntökehikossa on kulkenut joustavampaan suuntaan. On tehty poikkeamamahdollisuuksia, jotta ei tarvitse käynnistää alijäämämenettelyyn liittyviä sanktioita, vaikkapa sitä päätöstä, että valtiolta lähdetäisiin perimään sakkoja vaikus- ja kasvusopimuksen ehtojen rikkomisen takia. Kun on kuljettu joustavampaan suuntaan, niin paitsi että on ollut myös isoista maista, kuten vaikkapa Ranskasta ja Italiasta, painetta tähän suuntaan, Espanjasta ja niin edelleen, niin on ollut se ajattelu, että ehkä tämä joustavuus on kuitenkin koko euroalueen toimintaan nähden parempi lopputulos talouskasvun ja sitä kautta työllisyyden kannalta.

Tässä meillä on merkittävä ero sekä finanssi- että valuuttakurssipolitiikan puolella siihen, mitä Yhdysvallat teki finanssikriisin alettua. Voi hyvin olla, että euroalueen kireä politiikka ja myös euroalueen rahapolitiikka pahensivat finanssikriisiä 2010 jälkeen. Eli pyrkimys ryhtyä euroalueen kokonaisuutena nopeasti leikkaamaan näitä alijäämiä saattoi hyvin olla tekijä, joka johti kotimaisen kysynnän, euroalueen kokonaiskysynnän vähentymiseen ja sitä kautta pahensi vaikeuksissa olevien maiden tilannetta ja vaikutti myös täällä Suomessakin. Tästäkin sietäisi keskustella sekä akateemikkojen, taloustutkijoiden että myös poliittisten päätösten tekijöiden, kumpaa reittiä kuljetaan. Meidän kannattamme läpinäkyvyyttä ja mahdollisimman yksinkertaista mallia, mutta onko niin, että näitä joustomahdollisuuksia kuitenkin tarvitaan. Jätän tähän kysymykseen vastaamatta, mutta toivoisin, että eduskunnassa heräisi myös tämä isompi euroalueen järkevän talouspolitiikan kysymys, varsinkin kun eduskunnassa on myös kansanedustajaksi valittuna merkittävän taloustieteellisen koulutuksen saaneita [Puhemies koputtaa] ja sillä alueella myös näyttönsä antaneita.

18.18 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! On aivan totta, että tässä tarkastusvaliokunnan mietinnössä puhutaan esimerkiksi korkopolitiikan vaikutuksista. Ja siinä hetkessä, kun Suomen taloustilanne on ollut hauras, niin totta kai meille on tärkeintä se, että saamme omilla toimillamme Suomen talouden käännettyä. Ja kyllä meidän täytyy myös luottaa siihen, että myös eurooppalaisen talouden täytyisi olla vakaa, ja sillä on aivan selkeä seuraus meidän talouteemme.

Täällä on puhuttu tästä EU:n makrotalouden epätasapainomenettelystä, ja itse asiassa Suomihan pääsi pois siitä menettelystä, toisin kuin esimerkiksi vaikkapa Ruotsi. Muistaakseni myös Saksalla on vielä menettelyssä asioita olemassa. Sikäli kahden vuoden aikana hallitus on tehnyt aivan oikeita toimenpiteitä, ja ne on komissiossakin tunnustettu, mutta ei suinkaan maan talous ole tullut lähellekään valmiiksi. Paljon on vielä tehtävää, ja kuten tuossa debatin ajanakin todettiin, hallituksen taloustavoitteet ovat erittäin kunnianhimoisia ja ne vaativat kyllä vielä paljon toimia. Niitä toimia ripotellen kuitenkin pyritään tekemään. Jokainen työtön vähemmän on hirvittävän tärkeä asia, ja vaikkapa se tuore päätös, että päivähoitomaksuja jo toistamiseen lasketaan — ja nyt tällä kertaa nimenomaan sen takia, että pyritään kannustamaan ihmisiä töihin — tuo arviolta 4 200 uutta työpaikkaa.

Täällä on kritisoitu myös huoltajakorotusta, ja kyllä keskusta näkee sen ennen kaikkea rakenteellisena uudistuksena. Se on uudistus, joka pysyy toivottavasti myös tulevina vaalikausina ja on erittäin tärkeä pienille opiskelijaperheille, vähätuloisille opiskelijoille.

Täällä on myös perätty tätä historian kaarta. Historian kaari on se, että tämä hallitus teki panostuksia 300 miljoonaa puoliväliriihessä. Sosiaalidemokraatit muistavat varmaan, mitä

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

edellinen hallitus teki puoliväliriihessä: ilmoitti 300 miljoonaa leikkauksia ja veronkorotuksia saman verran.

18.20 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Minusta tämä on, voisinko sanoa, häkellyttävää, ehkä vähän hellyttävääkin, että täällä hallituspuolueiden edustajat on sillä tavalla ehkä valjastettu kertomaan tällaisia niin sanottuja pikku, pikku positiivisia, söpöjä uudistuksia, mitä hallitus tekee. Tosiasia nyt on esimerkiksi tässä jo mainitusti, että samaan aikaan, kun sanotaan, että nyt tulee lisäyksiä koulujen tasa-arvorahoihin, niin hupsista, emme kerrokaan sitä, että ensin on leikattu kaikki pois ja taso jää huomattavasti matalammaksi kuin se on aiemmin ollut.

Eli kyllähän näistä asioista voi aina puhua kauniisti, mutta mielestäni olisi syytä mennä nyt ihan aidosti näiden asioiden lähteille ja käsitellä tilannetta, missä tässä ja nyt olemme. Siihen nähden esimerkiksi, puhemies, mielestäni eduskuntaryhmämme puheenjohtaja Antti Lindtman esitti äärimmäisen tärkeän kysymyksen, johon valitettavasti me emme hallituspuolueilta saaneet vastausta: eli jos aiemmin on tavoiteltu miljardin alijäämän maksimia ja yhtäkkiä itse kirjataan jo kolminkertainen summa, oliko se 4,2, niin eikö se ole aika iso kysymys?

Siksi, puhemies, voin sanoa suoraan, että normaalisti siitä en harmistuisi, mutta nyt olen hieman harmistunut, että edustajat Heinonen ja Zyskowicz poistuivat salista, koska olisin halunnut ihan oikeasti, että hallituspuolueet olisivat tässä ja nyt analysoineet tätä. Toki me käymme jatkossakin talouspoliittisia keskusteluja, varmaan vastauksia tähän saamme, mutta mielestäni, sanoisin, tässä on aika iso uutinen kuitenkin, jos hallitus näin näyttävällä tavalla kuitenkin oman tavoitteistonsa antaa joustaa eikä millään tavalla siihen reagoi, mitä Sipilä itse on kuitenkin aikanaan edellyttänyt.

Mutta, puhemies, puheenvuorossani haluan kyllä sanoa, ihan tuohon edelliseen edustaja Heinäluoman viisaaseen, analyttiseen puheenvuoroon laajemminkin, että olen kyllä täsmälleen samaa mieltä siitä, että on hyvä, että valiokunta tuli siihen tulokseen, että varovaisuusperiaatteen nimissä tässä ja nyt meidän on syytä lähteä siitä, että pyrimme toden totta näitä EU-kriteerejä noudattamaan, [Puhemies koputtaa] mutta jatkossa sen keskustelun paikka toki on, mikä on Euroopan laajuisesti järkevää.

18.22 Marisanna Jarva kesk: Arvoisa puhemies! Aina, kun muistellaan näitä historiallisia tekoja, on hyvä muistaa, mitä kevään 2015 vaaleissa suuret puolueet lupasivat ajaa, jos pääsevät hallitukseen, nimenomaan työpaikkojen luomiseksi ja työllisyyden lisäämiseksi. Neljä taloudellista tutkimuslaitosta, keskeiset mukaan lukien Suomen Pankki, Ylen pyytämänä katsoi, mitä suuret puolueet ajavat näissä vaaliohjelmassa näitten asioiden edistämiseksi. SDP:n osalta todettiin, että leikkauksissa aiotaan toteuttaa vihdoin toisen asteen koulutukseen tämä 270 miljoonan euron leikkaus, joka pysäytettiin silloin ennen vaaleja. Sitten näistä työllisyyttä lisäävistä keinoista on mainittu, että hyvä tavoite on, että vientiä ja investointeja pyritään lisäämään, mutta siihen konkreettisia keinoja tässä vaaliohjelmassa ei ollut. Myöskin oli hieno asia se, että verotusta pieni- ja keskituloisilta olisitte laskeneet, ja sitähän me olemme tehneet tällä vaalikaudella. Verotusta on laskettu niin, että saadaan asioita eteenpäin. Mutta muita keinoja ei löydy työllisyyden lisäämiseen. Näin siis johtavat taloudelliset tutkimuslaitokset SDP:n toimista.

Nyt näitä toimia on tehty tällä hallituskaudella, että nimenomaan työn vastaanottamiseen ja tarjoamiseen haetaan ja on haettu niitä keinoja, että sitä helpotetaan, että työn vas-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

taanottamisen ja tekemisen pitää olla aina kannattavampaa kuin kotiin jäämisen. Siihen myöskin nämä aktiivimallit tähtäävät. Se on vaikea pala, että saavutettuja etuja karsitaan, mutta tärkeintä on se, että ihmisiä saadaan töihin ja aidosti omalla palkkarahallaan omaa sosiaaliturvaansa hoitamaan. Se on kaikista tärkeintä.

Se, mikä puoliväliriihessä oli erityisen hienoa, oli itsensäyöllistäjien aseman parantaminen. [Puhemies koputtaa] Sitä lähetään nyt selvityksen pohjalta aidosti viemään eteenpäin.

18.25 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Jatkan vielä eurooppalaisen talouspolitiikan ja Euroopan unionin tulevan politiikan pohdiskelua. Kun puhumme nykyisen euroalueen vakaus- ja kasvusopimuksen säännöistä, niin sitten joudumme tänä vuonna vielä pohtimaan sitä, mikä on koko Euroopan unionin tulevaisuus, millaiselle uudistustielle unioni lähtee. Me tiedämme, että sillä on iso vaikutus finanssipolitiikkaan, finanssipolitiikan ajatteluun. Siellähän on erilaisia esityksiä ollut muun muassa siitä, että euroalueelle tulisi yhteinen budjetti ja euroalueelle tulisi yhteinen valtiovarainministeri.

Nämä kysymykset ovat erittäin nopeasti myös meidän edessämme. Eduskuntahan ei ole tähän mennessä tästä puolesta käynyt keskustelua, mutta nyt, kun komission puheenjohtajan, voiko sanoa, tiekarttavaihtoehdot esiteltiin, siellä oli viisi vaihtoehtoa Euroopan unionin kehittämissuunnalle. Yksi vaihtoehto oli sellainen, joka on mitä ilmeisimmin se, johon tässä tullaan päätymään, ja se on tämä eri tahtiin syvenevän yhteistyön Eurooppa. Eli unionin maat voivat keskenänsä tehdä ratkaisuja, joissa ne lähtevät viemään pidemmälle yhteistyötä jollakin alueella, vaikkapa puolustusyhteistyössä tai sitten euroalueen talouspoliittisessa yhteistyössä.

Ja nyt menen tähän talouspoliittisen yhteistyön puoleen. Me voimme siis syksyllä olla jo tilanteessa — heti Saksan vaalien jälkeen — että unionin maista ja euromaista eräät ovat valmiit menemään pidemmälle talouspoliittiseen yhteistyöhön kuin mitä tähänastiset säännökset ovat. Meidän pitäisi sen ohella, että käymme tämän tarpeellisen juupas—eipäs-keskustelun siitä, mitä kehysriihessä on päätetty, katsoa hiukan kauemmaksi ja hiukan korkeammalta, koska meidän kohtalomme on kuitenkin sidottu euroalueen ja koko Euroopan unionin tulevaisuuteen mitä suurimmassa määrin: millaista politiikkaa me haluamme tehdä, jos tällainen syvenevän [Puhemies koputtaa] yhteistyön kehitys aukeaa?

18.27 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! On aivan totta, mitä edustaja Heinäluoma tuossa äsken totesi, että tätä juupas—eipäs-keskustelua hedelmällisempää on varmasti katsoa pitkälle eteenpäin ja miettiä sieltä niitä mahdollisuuksia ja keinoja, miten saadaan rakennettua talous niin sosiaalisesti, ekologisesti kuin taloudellisestikin kestäväälle pohjalta. Mutta täytyy nyt sen verran kuitenkin sanoa, että kun tässä hallituspuolueilta tulee semmoisia syytöksiä, että oppositio ei olisi tyytyväinen siitä, että nyt kehysriihessä laitettiin panostuksia esimerkiksi koulutukseen tai varhaiskasvatukseen: kyllä me olemme siitä erittäin tyytyväisiä, emme me sitä vastusta. Mutta se, mitä tässä ollaan kritisoitu, on se retoriikka, millä annetaan ymmärtää, että nämä olisivat jotain merkittäviä uusia satsauksia, kun todellisuudessa samoista kohteista leikattiin todella rajusti. Nyt sitten laitettiin lisää rahaa, ja se on hyvä, että laitettiin ja hallituspuolueet ymmärsivät ja korjaavat pieneltä osaltaan näitä virheitä.

Yhtä lailla on erittäin hienoa, että opintolisään vihdoin saatiin huoltajakorotus. Se on taivoite, jota on kauan toivottu, ja se on nimenomaan semmoinen tärkeä rakenteellinen muutos, joka toivottavasti säilyy siinä jatkossakin. Mutta totuus on myös se, että opintotuesta

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

leikattiin enemmän, mitä nyt tämä huoltajakorotus tuo rahaa. On erittäin hienoa, että huoltajakorotus tuotiin. On toivottavaa, että se jatkossa pysyy siinä opintotuen rinnalla eivätkä sitä tulevat hallitukset siitä poista, mutta totuus on myös se, että se leikkaus, joka opintotukeen tehtiin, oli suurempi kuin mitä tästä huoltajakorotuksesta sitten rahaa nämä opiskelijat saavat. [Pia Viitanen: Niin, 11 euroa! — Marisanna Jarva: Tulo on silti kasvanut!]

18.29 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Ehkä tähän Eurooppaan vielä sen verran, pari sanaa, kun tässä ihan oikein käytiin läpi sitä tilannetta, että tässä nyt mietitään näitä erilaisia EU:n ytimiä ja erilaisia vaihtoehtoja, miten se muodostuu, niin kyllä haluan sanoa, että myös minä olen sitä mieltä, että on syytä niistä asioista keskustella paitsi että suuressa valiokunnassa varmasti käydään läpi, myös ihan julkisella eduskunnan arenalla, koska nämä ovat isoja, isoja asioita. Ja tässä tapauksessa, kun puhumme tänään finanssipolitiikasta, se koskee tietenkin tätä talouspoliittista yhteistyötä, niin kuin tässä mainittiinkin. Ainakin itse näen niin, että tämä eri tahtiin syvenevyys varmasti on, niin kuin edustaja Heinäluoma totesi, se tulevaisuuden suunta. Tässä tietenkin Suomen täytyy myös vahvasti miettiä omia linjauksiaan. Ei ole mikään salaisuus, että itse en ainakaan pidä kovinkaan järkevänä, että menisimme kovin syvään taloudelliseen yhteistyöhön yhteisine valtiovarainministereineen ja muineen. Eli näen tässä kyllä tämänkaltaisia seikkoja. Minusta on ollut hyvä ylipäättään, kun miettii tätä Suomen Euroopan unionin linjaa esimerkiksi nyt näihin Kreikka-tukiin tai muihin, että olemme olleet kuitenkin omalla tiukalla linjallamme ja lähteneet siitä, että kukin sitten niistä veloistaan itse vastaa ja niin poispäin, voisin todeta tässä yhteydessä. Näitä keskustelujahan taannoin käytiin hyvinkin vahvasti myös julkisuudessa, nyttemmin ehkä tässä salissa harvemmin, mutta kuitenkin.

Puhemies! Mitä tulee sitten tähän päivänpoliittiseen kinasteluun, mitä täällä on jonkin verran suoritettu, niin kyllä minun nyt täytyy vain sanoa arvoisille hallituspuolueiden edustajille, että olkaa nyt niin ystävällisiä, että sen verran saisimme ehkä hieman rakentavamaksi tätä keskustelua, että lukekaa nyt tämä kuitenkin [Puhuja näyttää SDP:n vaihtoehtobudjettia]. Se olisi ehkä semmoinen lähtökohta, että tietäisitte, mitä SDP esittää. Täällä on SDP esittänyt erilaisia konkreettisia toimia viennin edistämiseksi, erilaisia konkreettisia avauksia yrittäjyyden edistämiseksi. [Eero Heinäluoman välihuuto] — Tämä on siis SDP:n vaihtoehtobudjetti, [Puhemies koputtaa] todetaan se vielä pöytäkirjaan.

Puhemies, verotuksesta sen verran...

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Puheenvuoroa voi jatkaa korokkeelta.

— Ehkä jatkan seuraavassa puheenvuorossa, se on yksinkertaisempaa.

18.31 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Kyllä, hallituksen akuutissa puoliväliriihipäätöksessä on monia erittäin hyviä panostuksia ja vientiä ja kasvua edistäviä asiakohtia: vaikkapa se, että on saatu energia- ja ilmastotekoihin vuositasolla 25 miljoonaa euroa lisää, tai se, että on saatu matkailun kärkihankkeeseen 25 miljoonaa euroa lisää, kiertotalouden panostuksia. Kyllä niiden kautta pyritään luomaan sitä uutta kasvua ja vientiä, josta varmasti täällä myös oppositio on puhunut.

Siitä olen kyllä sikäli hieman surullinen, että myös näitä ajankohtaisia keinoja, joilla kuitenkin pystytään luomaan tuhansia uusia työpaikkoja, pidetään pikku pikku keinoina.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Minun mielestäni vaikkapa se ei ole aivan pieni keino, että jo toistamiseen ne päivähoidon maksut putoavat pienituloisilta perheiltä ja tulee nollamaksuluokka.

Asia, mistä emme ole vielä puhuneet tässä yhteydessä, liittyy kyllä siihen huoleen, mikä on laidasta laitaa ollut vaikkapa tutkimuksesta, kehityksestä ja innovaatioista. Panostusten suhteen myös sinne saatiin nyt vihdoinkin panostuksia niin pääomittamisen kautta kuin myös suoraan rahallisesti. Tämä huoli on ollut niin edellisellä kuin nykyiselläkin vaalikaudella, ja toki kun sinne on leikkauksia tullut, oli välttämätöntä, että sinne myös saatiin nyt tekoja. [Krista Mikkonen: Tehän leikkasitte ensin!]

Mutta sitten vielä, mitä tulee tähän EU-aspektiin ja Suomen tasapainoon EU:n finanssipolitiikan kautta, olen aivan samaa mieltä kuin edellinen puhuja siitä, että tällainen yhteinen valtiovarainministeriö ei kyllä meidän kannaltamme ole toimiva. Mutta kyllä minusta sekin osoittaa sitä, että Suomessa on tehty oikeita päätöksiä — nimittäin tarkistin siitä listasta, miten EU-komissio katsoo jäsenvaltioitaan — kun komissio toteaa finanssipoliittisessa tiedotteessaan, että Suomen taloudessa ei ole epätasapainoja. Sen sijaan esimerkiksi Saksan ja Ruotsin taloudessa on epätasapainoja, puhumattakaan sitten Etelä-Euroopan tai Ranskan talouksista, joissa on liiallisia epätasapainoja. Toki on vielä paljon asioita, joita täytyy saada tehtyä, mutta suunta on oikea.

18.33 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tässähän tämä ongelma tässä nykyisessä euroalueen taloudessa onkin, että siinä on yhtäältä Saksan valtaisa ylijäämä valtiontaloudessa ja myös ulkomaankaupassa, joka sitten osaltaan kuittaantuu erityisesti Etelä-Euroopan maiden suurina alijääminä. Nyt Saksa on tässä erikoisessa tarkastusmenettelyssä sen takia, että Saksan ylijäämät ovat niin valtaisan suuria, että ne ovat ongelma muun euroalueen kannalta, kun käytetään yhteistä valuuttaa. Saksalaiset ovat olleet hyvin haluttomia tätä purkamaan, ja he ovat vetäneet tämmöistä erittäin kireää linjaa, joka on sitten tarkoittanut sitä, että kun euron kurssi on ollut Saksan kannalta hyvin edullinen, niin heidän kilpailukykynsä on vahvistunut ja sitten erityisesti Etelä-Euroopan maiden kilpailukyky on ollut suurissa ongelmissa. Tämän koordinaation tekeminen nykysääntöjen puitteissa näyttää hyvin vaikealta, että millä voitaisiin pakottaa jotakin maata, kuten Saksaa, käyttämään enemmän rahaa, rohkaisemaan kotimaista kysyntää ja sitä kautta luomaan vientimahdollisuuksia muille maille, euroalueella erityisesti.

Tämä on ollut vaikea asia, ja nyt tästä seuraakin sitten tämä, että se meidän suurin kysymys tänä vuonna tulee olemaan, minkä kannan otamme tähän tulevaan Euroopan unionin kehityshankkeeseen ja erityisesti euroalueen yhteistyön tiivistämiseen. Se tulee olemaan erittäin iso asia, ja on huono, että tätä julkista keskustelua asiasta ei ole vielä käynnistetty, koska tähän täytyisi valmentautua ajoissa ja miettiä, mikä on meidän etujemme mukaista. Ihan niin kuin edustaja Viitanen tuossa sanoi, meillä on ollut aika laaja poliittinen yhteisymmärrys siitä, että me emme halua tämmöistä yhteistä kassaa [Puhemies koputtaa] emmekä halua velkojen yhteisvastuuta.

18.35 Pia Viitanen sd: Juuri tämä on hyvin tärkeä asia. Suomi on kuitenkin linjakkaasti ollut sitä mieltä, että haluamme välttää tätä velkojen yhteisvastuuta. Minä en näe millään tavalla järkeväksi sellaista niin sanottua saavipolitiikkaa, että on joku saavi, mihin sitten kaikki yhdessä kannamme rahamme ja sitten yhdessä vastaamme. Me tiedämme, mihin se johtaa. Sitä kautta haluan kyllä antaa ihan tukeni myös siihen, että jatkossa tämä linja säilyisi sen kaltaisena kuin se on ollut. Pidän sitä hyvin hyvin perusteltuna. Mutta kuten sa-

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

nottu toistamiseen, niin se julkinen keskustelu olisi syytä aloittaa ja käydä mitä pikimmiten.

Minulla jäi, puhemies, äsken vähän kesken tuo puheenvuoro liittyen tähän SDP:n vaihtoehtobudjettiin. Kun täällä myös viitattiin näihin veroratkaisuihin siinä edellisessä osuudessa, missä kritisoitiin toimiamme, sanon kyllä suoraan, että kyllä meillä on erittäin hyvät veroratkaisut tuossa sisällä. Kyllä me antaisimme pieni- ja keskituloisille enemmän, niin palkansaajille kuin eläkkeensaajillekin enemmän verohelpotusta. Mutta sitten taas suurituloiset meidän vaihtoehdossamme maksaisivat enemmän. Mielestäni se on hyvin reilua, oikeudenmukaista ja talouspoliittisesti viisasta politiikkaa.

Se, mistä kannan kyllä huolta näin hallituspuolueiden mallien suhteen: Vieläpä kerran nyt muistuttelen asiasta, mistä olimme kovin pettyneitä viime syksynä, kun näitä veroratkaisuja tehtiin, että samaan aikaan ikään kuin kerrottiin vaikkapa eläkkeensaajille, että nyt tekin saatte veronkevennyksiä. Viimeksihän hallitus petti eläkkeensaajat ja teki tämän kuuluisan veroeron. Nyt sitten veroeroa ei sinänsä korjattu mutta veronkevennyksiä tuli. Kuinka kävikään? Kun menimme tietopalvelun ovelle koputtamaan ja teimme laskelmat, niin lopputuloksena oli se, että pieni- ja keskituloisten eläkkeensaajien ostovoima tälle vuodelle tippuu. Samalla tavalla palkansaajien osalta ostovoima on hyvin vähän myönteinen tälle kaudelle pieni- ja keskituloisille mutta taas sitten antoisampi suurituloisille. Tämähän nyt kertoo paljon siitä, mistä tässä puhuimme aiemmin, kun puhuimme kehysratkaisuisista ja arvovalinnoista.

18.38 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Jatkan vielä vähän tätä Eurooppa-keskustelua nimenomaan finanssipolitiikan ja euroalueen tulevaisuuden kannalta. Nythän unioni on päättänyt, että joulukuun huippukokouksessa pyrittäisiin tekemään tätä asiaa koskevia ratkaisuja, minkä kehityssuunnan unioni valitsee. Sitä ennen tulee komission papereita, joissa asiaa avataan, ja muistaakseni toukokuussa tulee paperi, joka koskee euroalueen tulevan yhteistyön kehittämistä vaihtoehtoja.

Ilmiselvää on, että todellisiin ratkaisuihin unionikeskustelussa ei mennä ennen Saksan vaaleja. Halutaan nähdä, ja saksalaiset itse eivät halua sitoutua mihinkään ennen kuin vaalit on pidetty, ja sitten nähdään, kuka Saksassa käyttää valtaa ja millainen tulee olemaan uuden hallituksen politiikka. Meillä käsittääkseni tämmöistä vaaliestettä ei ole, ei nyt ainakaan sen jälkeen, kun kunnallisvaalit on pidetty. [Pia Viitanen: Ei sitä nyt tiedä!]

Riski on, että jos me emme käy tätä keskustelua ajoissa, niin sitten voi olla, että meidät yllätetään vähän niin kuin housut kintuissa syksyn aikana joulukuuhun tullessa. Nämä ovat meidän kansallisten etujemme, meidän oman taloutemme ja myös meidän asemamme Euroopassa kannalta erittäin suuria asioita. Pitäisin välttämättömänä, että hallitus alustaisi tämän keskustelun ennen kesälomille lähtöä, jotta sitten se keskustelu voisi jatkua sekä kesän että syksyn aikana.

Tähän tarkastusvaliokunnan mietintö antaa vain pienen aineksen, koska se käsitteli vain sitä kysymystä, miten vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjä muutetaan, mutta ei tätä isoa kehityslinjaa, minkä mukaisesti Eurooppa-yhteistyö asettuu.

Nyt huomasin, että tänä päivänä on valittu uusi kulttuuri- ja eurooppaministeri, ja rohkenen toivoa, että Sampo Terho ottaa tämän asian omaksensa ja lähtee myös tätä keskustelua käymään niin, että hallitus antaisi meille kunnollisen evään niin, että koko eduskunta pääsee asiasta puhumaan.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

18.40 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Otin tämän puheenvuoron siksi, kun arvelin, että edustaja Heinäluoma haluaa sitten jossain vaiheessa vetää yhteen myös tarkastusvaliokunnan näkökulmasta. Eli keskustellaan hieman vielä tätä Eurooppaa, jos sopii.

Halusin tässä yhteydessä sanoa vielä sen, puhemies, että minusta on aivan loistava ja hyvä idea se, mikä tässä äsken tuli ilmi, että meillä on kohta uusi kulttuuri- ja eurooppaministeri, joka varmasti on innokas. Mielestäni ehkä tältä istumaltakin ja tässä salikeskustelun päätteeksi — täällä nyt ei ole paljon hallituspuolueiden edustajia, mutta, arvoisa läsnä oleva hallituspuolueen edustaja plus arvoisa puhemies — toivon, että voitte viedä tätä sanaa ja vinkata tästä keskustelusta tästä näkövinkkelistä sinne hallitukselle, että olisi aktiivinen avatessaan eduskuntaan päin tätä isoa tärkeää keskustelua, joka olisi syytä käydä. Minäkin tosiaan näkisin niin, että varmasti uusi ministeri voisi hyvinkin alustaa tätä tilannetta, että pääsisimme sitten myös tässä salissa julkiseen debattiin ja sitä kautta myös ehkä innostamaan ja avaamaan kansalaisdebattia näistä asioista tätä päivää isommaksi.

Omalta osaltani haluan vielä sanoa, mitä tulee tähän tarkastusvaliokunnan mietintöön, että sinänsä tämä oli oikeastaan hirmu tärkeää, että jo nyt käymme tätä keskustelua, koska tässähän on myös hyvin paljon eväitä sitten ensi viikolle, kun käsittelemme tätä varsinaista kehyspääöstä täällä eduskunnassa.

Mielestäni tässä kuitenkin se olennainen asia, mikä täällä todettiin, mikä meidän kaikkien kannattaa pitää mielessä, on se, että olemme tässä yksimielisesti — niin hallitus kuin oppositiopuolueet, kaikki — toteamassa tämän, että nämä tärkeät tavoitteet työllisyyden ja velkaantumisen suhteen eivät tule tässä tilanteessa toteutumaan. Siksi on äärimmäisen tärkeä kysymys, mitä tehdään tästä eteenpäin, mitä johtopäätöksiä tehdään niistä ajatuksista, mitkä on nyt niin valiokunta kirjannut tänne kuin sitten valtiovarainvaliokuntakin kuin sitten lukuisat, lukuisat asiantuntijat ja hallitus itse. Kyllä minä olen kuullut hallitukselta itseltäänkin [Puhemies koputtaa] näitä arvioita siitä, että näihin tavoitteisiin ei päästä, ja sen pitäisi olla lähtökohta isoille toimenpiteille, joita olisin kehysriihestä toivonut.

18.42 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Viitasta tuesta tälle Eurooppa-pohdiskelulle ja myös muita edustajia. Tämähän ei nyt vielä lähtenyt oikein liikkeelle tässä keskustelussa. Jäänkin miettimään — huomioiden tämän asian tärkeyden ja sen, että me emme ole vielä kovin paljon tätä kysymystä lähestyneet myöskään valiokuntatyössä — olisiko tässä aihe ja paikka tämän koko Euroopan unionin tulevaisuuden ja siten aivan erityisesti tämän talousyhteistyön tulevaisuuden pohtimiseen eduskunnassa esimerkiksi ajankohtaiskeskustelun kautta, [Pia Viitanen: Olisi, se olisi hyvä!] koska siinä keskustelussahan voidaan asiaa alustaa ilman, että tarvitsee olla hallituksen esitystä. Voi hyvin olla, että hallituksella tulee menemään aikaa ennen kuin se ottaa kaikkine puolueineen tämän asian niin käsille, että se voi esittää meille jonkun yhtenäisen toimintalinjan. Sen jälkeen, kun tämä komission työpaperi euroalueen yhteistyön tiivistämisen mahdollisuudesta tulee, mielestäni olisi hyvä mahdollisuus, että se otettaisiin täällä eduskunnassa esille, ja se voisi ehkä hyvin tapahtua ajankohtaiskeskustelun kautta. Silloin me voisimme pystyä toimimaan niin, että ennen kesälomille lähtöä jatkettaisiin sitä keskustelua, joka hyvin vaatimattomalla osalla on tässä tarkastusvaliokunnan mietinnössä alustettuna, ja menisimme vähän eteenpäin. Menisimme myös isommalla näkökulmalla koko Euroopan unionin tulevaisuuteen, emme vain euroalueen kehittämistarpeisiin, emme vain vakaus- ja kasvusopimuksen kehittämistarpeisiin, vaan koko unionin kehittämistarpeisiin.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Olen huomannut myös sen, että kysymys tästä yhteistyön tiivistämisen mahdollisuudesta, edes näistä viidestä vaihtoehdosta, ei ole Suomessa vielä herännyt, että me olemme tilanteessa, että edes hallituksen puolelta ei ole oikein lausuttu tästä asiasta vielä yhtikäs mitään, ja kuitenkin tämä keskustelu on nyt ollut jo monta kuukautta käynnissä, [Puhemies koputtaa] erityisesti mentäessä edelliseen huippukokoukseen maaliskuun lopulla.

18.44 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Äskен vähän patistelin hallituspuolueita ottamaan koppia, mutta tämä oli oikeastaan hirveän hyvä idea, että voisimme eduskunnassa itse myös olla sillä tavalla ajankohtaisia, että ajankohtaiskeskustelua esittäisimme ja kävisimme sen. Tämä on aivan totta, minä olen henkilökohtaisestikin sitä välillä miettinyt, että kun tämmöinen komission paperi nyt on olemassa, missä näitä polkuja on erilaisia, niin on se varsin kumma sinänsä, että niitä ei ole kovinkaan näyttävästi käyty läpi ja analysoitu ja muuta. Toki varmasti asiaa seuraavat tietävät paljon, mutta kuinka paljon nyt ihan oikeasti tavallisen kansan näkökulmasta tätä keskustelua käydään? Ei juurikaan, ja siksi olisi hirveän hyvä, että eduskunnassa vähän kaiken kaikkiaan aktivoituisimme. Eli halusin tällä puheenvuorolla antaa nyt täyden tuen sille ajatukselle, että tämä ajankohtaiskeskustelu saataisiin.

Myös siihen kiinnitän huomiota, että tässä kuitenkin tarkastusvaliokunta on siltä pieneltä osaltaan tätä jo pohtinut ja avannut, ja sehän antaa jo sillä tavalla hyvää lähtökohtaa siitä. Tämä nyt ei ole tietenkään yhtään pieni asia ja yksityiskohta, mikä tämän mietinnön kohdalta on ajankohtainen, eli se, että olemme jonkin verran näiden omien velvoitteidemme kanssa hankaluuksissa, mutta se oli mielestäni tärkeää kuitenkin, että valiokunta oli voinut todeta, että tässä tilanteessa on viisasta, että näitä noudatamme.

Tämä oli tämä yksityiskohta, mutta kuten edustaja Heinäluoma sanoi, tämä on iso, laaja kokonaisuus, ja siksi varmasti olisi todella hyvä tämä ajankohtaiskeskustelu käydä.

18.46 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Siltä varalta, että keskustelu alkaa hiipumaan, ja saattaa olla tässä uhka, että jopa loppuukin — huomaan, että ainakaan enää hallituspuolueiden edustajia ei ole paikan päällä — niin haluan esittää kiitokset kaikille keskusteluun osallistuneille. On ollut ilo huomata, että tätä tarkastusvaliokunnan tekemää työtä ei ole oikeastaan miltään osin asetettu kyseenalaiseksi, vaan nämä tarkastusvaliokunnan havainnot ovat olleet joko yhteisiä tai ainakaan niitä ei ole moitittu, se on hyvä merkki. Tässä on kysymys kuitenkin asiasta, joka ei ole ihan äärimmäisen helppo ja on erittäin poliittisesti latautunut. On syytä kiittää myös tarkastusvaliokunnan jäseniä [Krista Mikkonen: Ja entisiä myöskin!] — ja myös entisiä jäseniä, jotka ovat tähän työhön osallistuneet aikaisemmassa vaiheessa — [Pia Viitanen: Ja varajäseniä!] — kokonaisuudessaan — siitä, että tämä työ on tehty hyvässä yhteistyössä ja rauhallisesti ja mahdollisimman objektiivisesti asiaan paneutuen. Tämä on ehkä suomalaisen politiikan suuri vahvuus, että pystytään katsomaan asioita myös kiihkottomasti ja hakemaan yhteistä kantaa. Se sitten antaa tietysti eväitä myös näihin isompiin johtopäätöksiin. Joten kiitos kaikille keskusteluun osallistuneille ja kiitos valiokunnan jäsenille. Sitten jatkamme uusilla ideoilla tämän jälkeen, vielä kevään aikana.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 44/2017 vp

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 18/2016 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lukiolain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 20/2017 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 1/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 20/2017 vp sisältyvien 1.-2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

5. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 28.4.2017 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.48.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen